

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

209491

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 28 వ తేది సోమవారము

NO. 23.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర చైత్ర మాస బహుళ శ్రవణ దశమి ౧౩.

సంచిక ౨౩

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

అన్ని నావులకు పరమావధము

వెల స్వల్పము

తల నావులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ పైకము మీకు
ఇయ్యబడును
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభావను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేసి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి

100 మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు)
కాబడినది

ఆటో దిల్ బహార్

(రిజిస్టరు)
కాబడినది

ఇప్పటికాలపు కవి కవితాపరిమళం. సాహితీని మనోజ్ఞుడుగు సువాసనగలది.
ఆటో హాజి, సారాయము గాని, చేర్చబడేయే నిర్ణయ
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిహ్నకరించినవో, మనోగర్భ
మగు సువాసన నిస్తులమందును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(చిన్న నైజా ఆర (డాం)	సీసా 1-కి ౫ 0.6-0
మధ్యరకం నైజా 1 (డాం	" " 0.12-0
పేరొక నైజా 2 "	" " 1.4-0
పెద్ద నైజా 4 "	లేక క్షేత్రము " 2.0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0.6-0, 8 బుడ్డకు 0.14-0 ప్రత్యేకము
బల్లెల, పట్టణములందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులలోను దొరుకును. వీనికి
ఆనేకమగు నకలు సెంటు కలవు. కావున తాము కొనుగట్టును సీసానైన
ను, కార్తవ్యవేనను ఆటో దిల్ బహార్ రకు పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయగోరువా రీ దిగునవారికి
ప్రాసినవో ఆహ్వానితు గల సువాసనకార్త ఉచితముగ పంపుదురు.

సోలయేజంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ ఆండు కెమికల్ కంపెని, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.

మదరాసు యేజంట్లు:— మెహతాపురమో త్తంమూర్తి, చై నాబబార్ రోడ్, మదరాసు.

మలయు చందనము

(1251) పెగోగమునకు మతారము
మందు పుష్పకొనుమగ్గుట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. కట్టము తెలు. వీధికాశీ
మన్నుగు కత్తిపకేత్తుల పనిలేదు. ఇచ్చె
మైన మా మలయచందనము ఎటువు
తెలుపు, వచ్చు ఆను మామ విధముల
పెగోగమును మామ పూటలలో మాన్పును. దర్శి 1-కి 2.0-0
గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

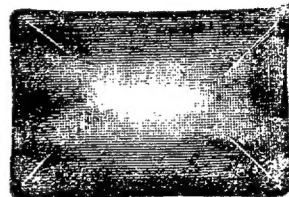
ఆత్మ జిజ్ఞాసా

తీర్థమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
కర్మముల నర్హావమును గురించిన శాస్త్రీయవిషయ
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
విశ్వవిద్యాలయమున గ్రంథము. 200 పేజీలు.
మొనబడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

విశోదమైన నాలి తలగడలు.

పిటియందుండు కొకయొక్క మరచిలను తీసివేసి
కావలసినవలకు గానిని నింపుకొని మరను మనుపటివలె బిగిం

చిన యెడల మిక్కిలిసౌఖ్య
కరమైన తలదిం డగును. ఆ
క్కులైనప్పుడు మరనుతీసిన
గాలియంతయు పోయినట్లే
జేబులో గాని ఒడియందు
గాని యుంచుకొనవచ్చును.
ఇది కరోబాధ గలవారికిని,

ప్రయాణికులకును తదితర ప్రజాసామాన్యమునకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందుడు.
తలదిండు 1-కి ఆకాబు 0.5-0, తలసాలపు ప్రత్యేకము.

(తీర్థి) పురుషామా:— ధనలక్ష్మి కంపెని,
నెం. 6, పెంకపేట మేట్రివిధి, సాహుకారుపేట, మద్రాస్.

ADVERTISEMENT.

కృష్ణా జిల్లాకు బెజవాడ తాలూకాలోని,
తోటపల్లూరు గ్రామములో మా సంస్థానములో
జరిగినపట్టణాడి శుభ కార్యములకును మహోత్సవ
ములకును కావలసిన కళాపంతులను ఇతరచోట్ల
నుండి పిలువనంపించవలసి వచ్చినది. గానము
నందును, అభినయమునందును ప్రవీణతకలిగిన,
ఆరుగురు స్త్రీలున్నా హంగుకుగాను, 5గురు పురు
షులున్నా కలిగిన ఒక మేళము శాశ్వతముగా
సంస్థానమును కనిపెట్టుకొని తోటపల్లూరు గ్రామ
ములో మకాముగా ఉండేయెడల సంస్థానము
వారు కాపురముచేయున్న జీవనమునకున్నా కా
వలసిన భూవనతులను యేర్పాటు చేయుటకు
నుమ్మక్తులయి యున్నారు. అట్టి మేళమునకు ఎవ
రయినా గానముచేయు యిష్టపడేయెడల యీ
దిగువ తెలియచేసినవానికి దరఖాస్తులను 25-4-19
తేదీగోపుగా పంపుకొనవలెను.

మేనేజరు,

వశీష్టపల్లూరు ఎస్టేటు,

(1586) తోటపల్లూరు బెజవాడ తాలూకా, కృష్ణా జిల్లా.

మదరాసు అందు సదరక్రమ రాటా

రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కటియు లేదు)

నోటీసు

(1592)

(ఈస్టు) తిరుపతియందు 1919-వ సం॥ మే
మాసములో 6-వ తేదీ మొదలుకొని 16-5-19-వ
తేదీవరకు జరుగబోవు గంగమ్మజాతర, శ్రీ గోవింద
రాజుల ఉత్సవములు, రాక్షసి బొగ్గు ప్రస్తుతము
చాలనందునను మరియు ఇతర ముఖ్యమైన
ట్రాఫిక్ యందుబలనను వైన చెప్పబడిన ఉత్స
వములకు పోవు తీర్థయాత్రీకుల సౌకర్యార్థము
అదనముగ గాని ప్రత్యేకముగ గాని బండ్లు వేజు
బడబాలపు గాన గమనించవలయును.

ఆహారపదార్థములు.

అధికార ప్రకటనము

1919 సంవత్సరము మార్చి 17, 18 తేదీలను జరిగిన అధికారి, ఆహారపదార్థ సమీక్షకమున, ఈ రాజధానికి వసంధించిన ఆహారపదార్థ సమస్యలను చర్చించబడినవి. ఆ సమయమున, బెజవాడ కడ మేక ప్రధానస్థానము నేర్పరచి అచ్చట నియంత్రణను డిప్యూటీ డైరెక్టరును నియమించుట నని యొక డిక్రీనును గావించబడినది. ఈ డిక్రీనును ప్రభుత్వమునా రుగించి, తదనుగుణముగా జి. డబ్ల్యు. భోయ వి. సి. ఎన్ గారిని డిప్యూటీ డైరెక్టరుగా నియమించి.

2. ఎగుమతిచేయవలసిన గోదాదరి, కృష్ణ, గుంటూరు మండలముల ఏకప్రత్యేకముగ పరిశీలించబడును. ఈ మూలక విధానకార్యాచరణలను గూర్చి కేవలము అభివృద్ధి పట్టిక, ఈ మండలములలో గల అంతర్భాగముల యెగుమతి విషయములను తీరిగింపజేయును.

3. ఈ మూడు మండలములనులకు, ఎగుమతి చేయుటకు నియమించు పదార్థముల మొత్తము 10,000 టన్నులు (లేక 2 మణుగులుగల 185000 బస్తాలు) నిర్ణయించబడినవి ఈ మూడు జిల్లాల అనుసరములను గరి అనుభవమునుబట్టి సాకర్తమున కేర్పాటులు చేయబడినవి, సంగ్రామ సమయమున ప్రతిమండలమునకు ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తముల పట్టి యేర్పాటులు చేయబడవు.

4. ఈక్రింది ప్రత్యేక పంజారున మార్కుజరుగదు

- (1) మదరాసు సడరన్ మరాటా లైట్స్ పరపతి సంఘము బస్తాలు 5000.
 - (2) మోదరాబాదు రాజ్యము 4000
 - (3) పుదుచ్చేరి రిటీఫికేషన్ 6000
 - (4) పచ్చిబయ్యల డిప్యూటీ అసిస్టెంటు డైరెక్టరు బాను నెల అంతము 8600
 - (5) బంగనపల్లి సంస్థానము 200
 - (6) నెల్లూరు (తెల్లపాడు, భారకొండలోని మిషనరీలు 200
 - (7) విశాఖపట్టణము (గోల్కొండ, సర్వసిద్ధి తాలూకాలు) 28,880
 - (8) మైసూరు, కోలూరు బంగారుగనులు 9520
- మొత్తము 80,900

5. ఈ మొత్తము పోన ఇంక 84,000 బస్తాలు మిగిలి యుండును. ఇవి, మదరాసు కార్పొరేషను డిపోజును, ఆర జరసంఘ యాజమాన్యముననున్న యిరిర డిపోజును, నీలగిరి, చిత్తూరు, నేలూరు, బళ్ళారి, కర్నూలు మండలములకు ఈ క్రిందివిధముగా విభజించబడును.

	బస్తాలు.
మదరాసుగరము 1 మానుమునకు	80,000
నీలగిరి డిటా	13,500
చిత్తూరు డిటా	9,000
నేలూరు డిటా	9,000
బళ్ళారి డిటా	13,800
కర్నూలు డిటా	5,000
మదరాసు దక్షిణమరాటాలైట్స్ పరపతి సంఘమునకు ప్రత్యేక పేర్పాటు 1 మానుమునకు	4,000
మొత్తము	84,100

6. ఎగుమతిచేయవలసిన మొత్తమును, దాని విభజనమును ప్రతిమానుము అనుసరముగ నెడల మార్పు సాంధించబడుచుండును. ఈ మార్పులు నిదియ నువ్వై డైరెక్టరుచే ప్రకటింపబడుచుండును. ఎగుమతి విషయములన్నియు డిప్యూటీ డైరెక్టరు చేతిక్రింద నుండును. ఈతడు ప్రత్యేక యముల యెవంటుగ నుండెడు. కాని, కొనువారికిని సమ్యేక సమర్పించును.

ఈమూడు మండలములనుండి విశేషప్రత్యేకములకు గా వింపబడు విద్యుత్తు యెగుమతికై పెండ్లల కోరబడును ప్రతి నారను పెండ్లల నీయకయును. ప్రస్తుతము నిర్ణయించబడిన ఈక్రింది వెలలకు రిక్తుగ పెండ్లల అంగీకరింపబడవు.

2 మణుగుల ఉప్పుమిద్యము బస్తా (గంధిలో) మొదటిరకము రూ. 11-12-0. పచ్చిలిచ్చిము బస్తా 11-14-0.

ఈ క్రొత్తవద్దతి మేనెల ప్రారంభమునండి ఆచరణ జరిగి వచ్చును.

దిగుమతి చేయబడు మండలముల కల్పము అచ్చట గలవలను దిగుమతిచేసి, దానిని విభజించు చక్రకుల నేర్పు రువలయు. కల్పము కోరియెడల దిగుమతిచేయునరకు 100 రూపాయలధరారకు నొసంగవలెను. డిప్యూటీ డైరెక్టరు అంగీకరించిన పెండ్లల కల వారవద్దనుండి మార్చి మే వీరు దిగుమతి చేయవలెను. ఇంతకు పూర్వము అమ్మకమునకు కంట్రాక్టులున్నవను కారణమున ప్రయాణి సర్టిఫికేట్ల నొసంగవలెననెడి దిక్రీములు తిలకింపబడవు.

7. గోదాదరి కృష్ణ గుంటూరు మండలముల మిద మాత్రమేగాక, డిప్యూటీ డైరెక్టరుకు గంగానా, విశాఖపట్టణ మండలములపై గూడ అధికారముండును. పెంజారునుండి గంగానా, విశాఖపట్టణమండలములకు విద్యుదును దిగుమతి చేయటకై కావించబడు దిక్రీముల నరకు మారుచుండును. పెనగలు, గోదాదరి, ప్రత్తిగిరి, మైదులకు కాలసిన ధాన్యములు తప్ప ఇతరవిషయములలో ఈ అమరుమండలములలో ఆహారపదార్థములకు సంబంధించిన విషయములను డిప్యూటీ డైరెక్టరు నిర్ణయించుచుండును.

వత్రికలు, ధరావతు.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 26:— అమ్మకలబారు వత్రికా ప్రచారకుడగు మ్యూసీకాంత్ ఘోషుగారు అమ్మకలబారు వత్రికకుగాను ఇదివరకు చెల్లించిన 5 వేలరూపాయల ధరావతును ప్రభుత్వమువారు వత్రికలబారు వర 10 వేల రూపాల ధరావతు కోరగా నన్నిటికను ఘోషుగారు ధరావతును ప్రభుత్వమువారి కిచ్చిరి. ఘోషుగారు అమ్మకలబారువత్రికా ప్రచారకు డని ప్రభుత్వమువారియొద్ద నమోదు చేసికొనవలెననియు ప్రభుత్వమువారు తువు చేసిరి.

వనుమతి వత్రికాప్రచారకు డగు ఉ. వేంద్రనాథ యఖర్జీ గారు 1000 రూపాల ధరావతు నిచ్చి తాము వనుమతి వత్రికాప్రచారకునిగా నమోదుచేయించుకొనట కనుజ్జగిరిరి. అనుజ్జ యాయబడెను. వనుమతి వత్రిక 'హేమేంద్ర ప్రసాద ఘోషుగారి సంపాదకత్వమున నడువటం జేరభాషా వార్తా వత్రిక.

వార్తావత్రికలు బహిష్కరింపబడుట.

డల్లీ, ఏప్రిల్ 26:— డల్లీలోనుండు జేకీయ వార్తావత్రికలు 'విజయ', 'కాంగ్రెసు, యింక్విలబు' పంజారురాష్ట్ర మలోనికి రానుండెదని పంజారు దొరకనమువారు తుర్రుపు చేసిరి.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 26:— డల్లీలో ఉర్దూభాషలో 1919 సం. ఏప్రిల్ 12 తేదీన ప్రచురమైన వార్తావత్రిక 'ఇంక్విలాబు' వత్రికల నన్నిటిని మద్రాసుకాసము క్రింద పంజారు దొరకనమువారు జప్తుచేసిరి.

మలకాటిని ముద్రించరాదని ఆజ్ఞాపించిరి.

గుడివాడ వార్తలు:— ఈ తాలూకాఫీసరు చింతలచెర్వు మానుమయ్య పంతులు బి. యే. గారు కృష్ణాదేవి గుడివాడ నుండి బెజవాడతాలూకాకు ప్రాన్యధర్ అయినారు. వీరిబదితి ఈ తాలూకా ప్రజాసమితియొనకు వివాదము జనింపక మానెను. వారి తావు నలంకరింప బోవువారు పూర్వపు వారి వలె ప్రజల అభివృద్ధినిబట్టి బడయడారు గాక యని కోరెదము — యల్లంరాజు విజయరామయ్య.

ఇంగ్లండునుండి 8 వ తేదీ తపాలాలో వచ్చుచున్న చక్రపా ఆను స్టీమరు 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2-30 గంటకు బాంబాయిరేవు చేరెను.

మహమ్మదీయులు.

బాంబాయి, ఏప్రిల్ 26:— మార్చి 26 ముద్దీకు ఆహమ్మదుగారు మహమ్మదీయభావిధినిగూర్చి టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో ఒక పెద్దవ్యాసమునువాసి అందిట్లు ప్రకటించిరి.— బ్రిటిషు సామాజ్యసాఖ్యముకొనుట భారతీ మహమ్మదీయజనసాఖ్యముకొనుట గూడ హిందూజాతీయభావమునారి కని మహమ్మదీయబుద్ధిమములను పరస్పరమునానుబంధి లేక నిరంతర సత్సంబంధము లుండుట యవసరము. మెప్పువర్త ప్రభువుగారి సంబంధము నేర్పించగలరు. ప్రభువుగారు ధైర్యముతో మహమ్మదీయుల పక్షమున వాదించినచో లేక హిందూజాతీయమున వాదించినచో ఈ ఫలము సిద్ధించును. సింహ ప్రభువును, దిక్సీయ మహారాజుగారును హిందూజాతీయభావముతో మహమ్మదీయుల లాభములనిచెప్పియుండిరి. అగాఖానుగారు తురుష్కజాతీయముండి రాబట్టుకొనవలసిన విషయములనుగూర్చి బాల్ఫూరుగారికి పంపినవిజ్ఞాపనమునందలి సంగతుల నామోదించుచు రాజప్రతినిధిగారు సంధిసభకుగాని బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రికిగాని వ్రాసినచో హిందూజాతీయభావమునారికి మహమ్మదీయులయొడ గల విశ్వాసమునకు మహమ్మదీయులకు నష్టకముగలిగి అట్టిచర్యలకు మహమ్మదీయులు ఎల్లప్పుడు కృష్ణులై యుండురు.

ఫలితజ్యోతిషఖండనము.

భారతము, మహమ్మదము మొదలగునాని ఫలములకు దెబ్బ ఫలిత జ్యోతిషగ్రంథముల నెల్ల ఖండించి, దాని చతుర్తారము, మిథ్యాత్వము ఆసంభవము, నేడకాశ్రురీభయ, ఫలము జ్యోతిషాని పంచనము దాని నమ్మవారి మాధ్యము దానిచే గలగు మహానష్టములు జెల్లడిచేయబడినవి. ఆ గ్రంథమును ఖండించి ఫలితము సత్యమని రుజువు చేయువారికి 1000 వేలు రూప్యములు బహుమతి చేయబడునని ఆ నేపము ప్రకటించి యున్నాడు. వెల రు 1-0-0.

ఆర్య - నారాయణమూర్తి.

హిందూపురం - ఆంధ్రపురం జిల్లా.

స్వదేశి కత్తులు

హాలోగ్రాండు మంగలి కత్తులు	1-2-0
టేబిల్ కత్తులు	1-0-0
కార్కులుతీయునది, చాకు అన్ని కలసినది	
ప్రయాణీకుల కెక్కుడుపయోగకరము	1-8-0
డి. బ్లెడురోగర్లు చాకులు	1-0-0
సింగిల్ బ్లెడుచాకులు	0-6-0
డెస్కు కత్తులు	0-4-0
సింగిల్ బ్లెడు చాకులు(చిల్లరమల్లరక నులకు)	0-4-0
స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ, 962	
లిమిటెడ్, కంజీవరం.	

ఆహారపదార్థములు

భాగ్యవంతు లేవరు? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జ. బీర రసాయనం	చంచానన తేజము
బలమనీచ్యును	చల్లదనము గలిగించును	ఉష్ణమల భోగోత్తును	తామర నళమును
సీసా ర్పు. 3-0-0	సీసా ర్పు. 0-12-0	సీసా ర్పు. 0-8-0	దక్షి ర్పు. 0-8-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు-పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము, క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము

తంలి విలాసము. }
పండిట్, మదరాసు. }

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.
55, ఆచారపుకొడిది, మదరాసు.

హర్షిమనుగారిని ఇండియా నుండి పంపివైచుట

బొంబయి, ఏప్రిల్ 26:— హర్షిమనుగారిని ఇండియాలో నుండగూడదనియు ఇండియానువిడచి ఇంగ్లాండునకు పోవలయుననియు నేటి మధ్యాహ్నము దొరతనమువారు హర్షిమనుగారికి ఉత్తరపును జారీచేసిరి. ఆతరువాత వీరు అపుడు ఇంగ్లాండునకు పయనమగుచున్న పొగయోడమీదకు గొంపోబడిరి.

ప్రచురణమునకు పూర్వము అన్నిసంగతులను ప్రభుత్వమువారికి సమర్పించి వలయునని బొంబయి క్రానికలు కత్రికా కార్యనిర్వాహకులకు గూడ దొరతనమువారు ఉత్తరపును జారీచేసిరి. ఈ ఉత్తరపు జారీఅయిన పిదప కార్యనిర్వాహకులు సమావేశమై, ఇట్టి తేఖావరిశీలనమునకు లోనగుట న్యూనతయనియు ప్రజాభిప్రాయములను స్వేచ్ఛగ వ్యక్తీకరించుటకు ఇక నెట్టి స్వాతంత్ర్యము లేదనియు యోచించి ప్రచురణమునే ఆపివేయుటకు నిశ్చయించిరి.

ఇటీవలి సమాచారము.

రాజక్రతినిధిగారి ఉత్తరపునుబొంది బొంబయి గవర్నరుగారు బొంబయి క్రానికలు సంపాదకులకు హర్షిమనుగారిని సన్నటిరోజున తక్షణము ఇంగ్లాండునకుపోవు పొగయోడపై పోవలయునని ఆజ్ఞాపించిరి. హర్షిమనుగారు ప్రయాణము చేయుటకు తగిన ఆరోగ్యస్థితియు చున్నవారని దొరతనమువారు తర్కించి నిశ్చయించిరి. తక్షణమే వీరికి రహదారిని బసగవలయునని ఉత్తరపును జేసిరి.

గంధిమహాత్ముని ఆక్షేపణ.

దొరతనమువారి చర్యకు తమ సంతసమును, విచారమును తెలుపుచు గాంధీ మహాత్ముడు ఒక ప్రకటనమును గావించిరి. తప్పున్నచోటున నిశ్చయముగ దానిని వెలిబుచ్చి నిర్భయముగ ఖండించిన అంగ్లమహావీరుడని హర్షిమనుగారిని కొనియాడిరి. ఉదారభావస్వరూపులగు అంగ్లేయుడని వర్ణించిరి. అంగ్లజాతికి హర్షిమనుగారికి శిరోభూషణ మనిరి.

తమ యనుచరులను శాంతముగ నుండవలయుననియు దొరతనమువారిచర్యపట్ల ఎట్టి అసమ్మతిని జానరాదనియు, ఆక్షేపణ సభల జేయరాదనియు, అల్లరులను గావించరాదనియు హెచ్చరించిరి.

బొంబయి, ఏప్రిల్ 27:— ఈ క్రింది ఉత్తరపును బొంబయి క్రానికలు కార్యనిర్వాహకులకు నేడు పంపబడినది.

మీరు మీ ప్రతికూలముగ గాని మీ మాద్రజాత్యంధ్రములముగ గాని ప్రజాక్షేమమునకు అపాదకరముగ ప్రవర్తించినట్లును, ప్రవర్తించ సంసిద్ధులగునట్లును సభాయుతులైన బొంబయి గవర్నరుగారు తగిన హేతువులు గలవని నమ్ముటచేసి ఈ క్రింది ఉత్తరపును జారీచేసిరి.

హిందూత్వ రక్షకశాసనము ననుసరించి మూడవ నూత్రము ప్రకారము గవర్నరుగారు ముమ్మల నిట్లు ఆజ్ఞాపించుచున్నారు.

(1915 కే కే సాలిడే పెరుమాలు.)

ప్రచురణము ఏవిషయమును ఆచ్యుతేయుటకు పూర్వము న్యూకస్టును హవును, బాలర్మోర్డులో నున్న మారిస్ బెజ్. వి. సి. ఎస్ గారిచే పరిశీలించబడనికే ప్రయత్నింపరాదు. వీరిచే అంగీకృతమయినగాని ప్రయోచించరాదు. ఈ ఉత్తరపును తెలిసికొనియుగూడ మీరు ఉల్లంఘించిరేని 1915 సంవత్సరపు హిందూత్వ రక్షకశాసనము రెవ నూత్రము క్రింద శిక్షకు పాత్రులగుదురు.

1919 సం. ఏప్రిల్ 26 తేది

బొంబయి గవర్నరు గారి సమ్మతిని

(సం) జే. క్రియను.

వై ఉత్తరపుచేరిన పిమ్మట బొంబయి క్రానికలు ప్రతిక కార్యనిర్వాహకులు సాయంకాలము జిన్నాగారి అధ్యక్షత క్రిందసమావేశమైరి. భాగస్థుల తీర్మానము తెలియవలయునని వారము కత్రికను గూడ అప్రజేయుటకు నిశ్చయించ బడినది. తేనివో తేఖావరిశీలనమున శిరోబంధన గౌరవభంగ మనియు ప్రజాభిప్రాయమును స్వేచ్ఛగ వ్యక్తపరచుట కవకాశమే యుండజాలదనియు అనిరి.

హర్షిమనుగారి ప్రవాసవృత్తాంతమును వివరించ గంధిమహాత్ముడిట్లు ప్రకటించెను:— సోదరి సోదరులారా! బొంబయినుండి హర్షిమనుగారిని దొరతనమువారు వెదలగొట్టిరిని తెలుపుటకు నాకు సంతసును సంతాపమును కలుగుచున్నది. హర్షిమనుగారిని ఇంగ్లాండుకు పోవు పొగయోడలోనికి గొంపోయిరి. హర్షిమనుగారు ఉదారభావ స్వరూపులు. ధయిర్యవంతులు. స్వాతంత్ర్యమును తారకమంత్రిమును మనకు పుణ్యము జేసిరి.

తనకు కనబడిన తప్పులన్నిటిని నిర్భీతిక వెలిబుచ్చి, ఈయన అంగ్లజాతికి శిరోభూషణము. వారికి మహోపకారమొనర్చిరి. ఈయన భరతఖండమున కొనర్చిన మహోపకారము ను భారతీయులందరూను ఎఱుంగుదురు. ధీమతగు సత్యాగ్రహి ప్రవాసమున కంబడినందులకు చింతింపచున్నవాడను. కాశీరీర స్వాతంత్ర్యము నిలబెట్టుకొంటిని. తనప్రతిపక్ష పక్షాదులకు హర్షిమనుగారికి అవకాశము గల్గినందులకు హర్షిమనుగారికి తిరుగు అదృష్టవంతులు నాకట్టిపడ్డవనలేదు. ప్రస్తుతము క్రానికలు నిర్వాహకులు వివేక వంతులై ప్రతిక నాపుజేయుటకు నిశ్చయించిరి. మీరందరూను శాంతముగనున్న నేమిట హర్షిమనుగారి యెడల భక్తి తెల్పియును. అకాంతిని కలుగజేయుటకు అపవేతన, కాన మీరట్లు ఆచరించవలయును.—హిందూ స్థానములో ఎక్కడను పనిని అపుజేయరాదు. ఆక్షేపక సభలనెవరు జరుపరాదు. ఉత్సవములు గూడను. ఎట్టి దౌర్జన్యములను. అట్టివి ఎంతమాత్రము లేకుండజేయవలెనని చలయును. సత్యాగ్రహ ప్రతీకార నమృతమును గోల్పోకును. అది నిగ్రహించునని తెలిసికొనడు.

ముద్రాపకుడు, ప్రకాశకుడు క్రొత్త హర్షిమనుగారి స్థానే క్రొత్తదేక్షలేమను చేయువరకు క్రానికలు బయట వెదలదు.

వెండిబజారు.

లండను, ఏప్రిల్ 24:— మెస్సర్సు మాంటాగూగారు వెండిని గురించి చెప్పిన సమాచారము యిట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆమెరికా యెక్స్చేంజీ నిలకడగానుండుటం బట్టి దాని యందు ఈ వారములో ఏవిధమైన మార్పులు జరుగలేను. మాంటాయి యెక్స్చేంజీ 4 పి 11 పెన్సులవరకు ఎక్కినది.

వెంటజాన్సు, ఏప్రిల్ 20:— (ప్రాప్తము 8 గంటలకు) ఈ రోజున ఆకాశమార్గమున సంచరించుటకు చాలాభాగాయియున్నది. సమాద్రమధ్యమునకు గాలినిశీతిగమును చక్కగ యుండి నట్లయిన ఆకాశవైమానికులు ఈ రోజు మధ్యాహ్నము బయలుదేరుదురు.

మధ్యాహ్నము.

వైమానికులు సమాద్రమంధ్రము అల్లకల్లోలుగా నుండుటంబట్టి ఈ మధ్యాహ్నము బయలుదేరరు.

నాయనీ సంవత్సరము యిట్లు తిరిగి నివ్వుచున్నాడు:—వట్టణమునకు సరియైన దిశలు నిరూపించునట్టి లిల్లు మొకదానిని కాన్సేనియలో 2-వ తేదీ జ్యూలైలో వెట్టవలసియున్నట్టి త్వరలో ప్యానుచేయుటకుటకు యేర్పాటు చేయుటకు చున్నది.

ఆర్థికవిషయముల నాలోచించు నిమిత్తము బొంబాయిలో సర్ జేమ్సు మెన్జెస్. హెచ్. యెఫ్. హొవర్థగారున్న ప్రెసిడెన్సీ బ్యాంకులలోని నెక్రెటరీయ ఒక కాకాఫరనుచేయుచున్నారు.

ఇండియాలో కరువు సమాచారములు యిప్పుడు తెలియుచున్నవి. కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములందు కరువు ఎక్కువగా నున్నది. అటువంటి కరువునుండి తప్పించబడవలసిన వారు యిప్పటికి 201,398 మంది ఉన్నారు.

డాక్టరు సయ్యదు అహమ్మద్ పెసారనుండి యిట్లు తిరిగివచ్చుచున్నారు:— డాక్టరు అబ్దుల్ ఘనిగారు ఆయన నహాదరియును వారియొక్క తెలివిమాంద్యమును విశదపఱుటంబట్టి అమీరు ఆచుకల్లాఖాను గారు వారిని చెరసాలనుండి విడుదలచేసిరి.

ప్రజాభిప్రాయములు

సత్యాగ్రహ ప్రతిము-బరంపురము.

అంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు: అయ్యా, మొన్న 22-వ తేదీ ప్రతికలో వై విషయమై ప్రకటించిన కిక్కికలో, మ. అయ్యగారి నుబ్బారావు వంతులు గారు చెయ్యి క్యావవాసముగారికి మొదటిప్రతి ఒక అణాకు కమ్మిరిని వ్రాసి యుంటిని. ఆప్రతి వారు కొనలేదట. వారిలో కలసి యుండిన ముగ్గురిలో యన్. శ్రీనివాసయ్యగారు నుక చావీచాత్య వ్యవహారమును కొనెదట. బరంపురము, కురాంకుశెం శ్రీరామమూర్తి.

అంధ్రమహాసభ - ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభ

అంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు: అయ్యా, ఈ వత్సరము అనంతపుర మండలమున నాంధ్రమహాసభయు, నాంధ్రరాష్ట్రీయ సభయు జరుగవలసి యున్నది. 24-వ తేదీ గురువారమునాటి నాంధ్రవైశిష్ట్య ప్రతిక యందు విలేఖరి యొకరు మే నెలాఖరులోగాగాని, జూన్ మొదటివారమున గాని జరుగునట్లు తీర్మానించబడినదయ్యెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులకు, అగ్రాసవాధీపతులకు నిరూపించి రనియు వ్రాసినారు. అధ్యక్షులకు వీరు ముందుగా నిర్ణయించుట కధికార మెవరిచ్చి. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ జాతీయోపసంఘ మువారు సమావేశమై అధ్యక్షులకు నిరూపించినపిద నాహ్వానసంఘమువారు వారియచ్చ ననుసరించి నిరూపణ జేయవలసి యున్నది. కావున ఏతద్విలేఖరి నిజవృత్తాంతము ప్రసరింపవలసి యున్నది. అంధ్రప్రతికాసంపాదకులు నేడు ప్రధాన వ్యాసము వ్రాయుచు గొందరు అనంతపురమండలమున నుచార మొనర్చినగాని ప్రయోజనము లేదని విశదపఱచిరి. నా మిత్రులు విష్ణుభోట్ల న్యాయకారాయణ, నెలగపూడి నుబ్బారావుగార్లును కొంద వేంకటప్పయ్య వంతులుగారును, నేను పర్యటనము జేయ నిశ్చయించితిమి. వేంకటపూలలో ఆనగా మే నెల రెండవవారములో బయలుదేరవలె నని యున్నది. ఇంతకు మాట్టి శంకరరావువంతులు గారు ప్రతికాముఖులున దెలియ జేసినగాని ప్రయోజనము లేదు. అట్లు చేయుదురు గాక! వెదచెఱుకురు. కోన - వేంకటరాయశర్మ.

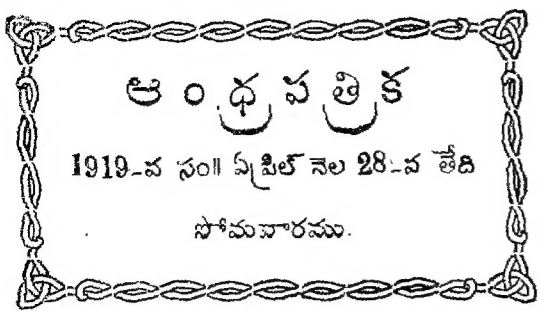
అంధ్రమహాసభసభలు

అనంతపురాహ్వానసంఘమువారి కోక విజ్ఞప్తి

అంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు: అయ్యా, అంధ్రమహాసభ ప్రజ్ఞాపదాది ప్రతినిధిసమము రు 2-0-0 లు యుండెడిది. కడపయందు రాష్ట్రీయసభ నొకదానిని జేచ్చి, రెండుసభలకు రు 5-0-0 తేర్పరది వారు కాని, వ్యయప్రయాసములకు లో నై యొందరు ప్రతినిధు లరువెంచినది కడపసభల కరిగిన వారందరికి విదితమే; కావున, ప్రతినిధి రునుము కడపసభలవలె నిర్ణయించినవో ప్రతినిధు లొచ్చుట చాల దుస్తరము గాన ప్రతినిధి రును మెప్పటినుటుల రు 2-0-0 యంచుటే ముఖ్యము.

అధ్యక్షులు. ప్రస్తుత భారతత్వము విషయసమస్యల నెక్కొనుచు చున్నది. కావున, మనయాంధ్రజాతీ సౌకల సమపు నాయకులు మహాధీరులు, విశేషవిజ్ఞానపుంజులు గాకలసియున్నారు. అట్టివారిలో వేరెన్నికగినన యిరువురు నాయకులను యెన్నుకొనవలసియున్నది. దేశభక్త్యాగ్రేసరుడని బిరుదు పరిపించిన శ్రీ, గాడిచెర్ల హరినారాయణశర్మరావు, ఎం. ఎ. గారిని ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకును, అభినవ తిలక్ యని పన్నె గాంచిన శ్రీ, భోగరాజు పట్టాభిషేకారాయరావుగారిని ఆంధ్రమహాసభకును, అధ్యక్షులకుగా నెన్నుకొను టుచితమని నామభిప్రాయము. తగిన నాయకుల నెన్నుకొని విషయసమయములో సభల నిర్వహణముగా కొనసాగించెదరు గాకయని అనంతపుర మండల మహాసభల జేషుచున్నాడు. ఇనగల్లు. తుమ్మలగుంట కేశవరావు.

పంజాబులోనున్న సామ్యత్వము:—తమప్రాణములను గాపాడి శ్రీలను, పిల్లలను రక్షించినందులకు ప్రభుత్వమువారికి తమకృతజ్ఞతను వెల్లెచు పంజాబులోనున్న సామ్యత్వములందరును సమావేశమైరి. దీనినక లొకదాని తప్పి నెంటు గవర్నరు గారి అంతరింగిక కార్యదర్శి కంపిరి.

హోర్ని మను గారు ఇండియానుండి వెడలిపోవుట కాజ్ఞాపింపబడిరి.

24-వ తేది టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక, బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక వ్రాసెడి వ్రాతల నిట్లు విమర్శించినది.

“ప్రభుత్వమువారి సమాధానమును వినక ముందే, వారిని నిందించుటకు బూనెడి బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక, వంజాబునందు సైనిక శాసనము క్రింద జరుగుచున్న కార్యములగుఱ్ఱి తూలనాడుట కారంభించినది. మా సమకాలిక పత్రిక, వాయువిమానములనుండి నగ్నిగోళముల విసరము, యంత్రపు ఫిరంగుల నుపయోగించుట, అరెస్టులు, ప్రవాసములు, బొంబాయిలో దెబ్బల శిక్ష విధించుట మొదలుగునవి ఘోరకృత్యములని దెలిపినది. ఏ మాత్రము పొరబాటులు దొరలినను, వాస్తవపత్రికల సరిహద్దులయొక్క పత్రికయే దెలుపుచున్నది. కాని, సైనిక శాసన ప్రయోగము గుఱ్ఱి యిట్టి దురభిప్రాయములను వ్యాపింప జేయుచున్నది, బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక అనువదము వెలువడుచునే యున్నది. పత్రికల జీవితము దుర్భరమని, తలంచుట కిది సాదా సాధనము. కాని, ప్రభుత్వమువారు భీతిని గల్పించి జేయుచున్నారనియు బాధల బెట్టుచున్నారనియు వ్రాయు మొదలిడినపుడు, అట్టి యాసత్వముల నీ సందిగ్ధతయందు నవ్యాపింపజేయుచున్న ప్రభుత్వమువారి కనికరి బుద్ధినిగూర్చి మాత్రము అసమ్మతి దెలుపక దక్కదు. వాద్యతనంతను గాలి కెగజిచ్చి విచ్చుట విడిగ చెలరేగుచున్న వాస్తవపత్రికపై జాపబడుచున్న దాక్షిణ్యభావమునకు సమ్మతించుటకు నీలుండదు.”

పై వాక్యములబట్టి, నేటి తంత్రీవార్తలోని విషయముల సర్థము జేసికొనవచ్చును. 26-వ తేది మధ్యాహ్నమున, బొంబాయి క్రానికలు పత్రికా సంపాదకులగు హోర్ని మను గారిని హిందూ దేశమునుండి వెడలి పోమని, వారిపై నుత్తరువు జారీ జేయబడెను. ఆంగ్ల దేశమునకు తిరుగుమీ వెడలుచున్న స్త్రీమరులై, హోర్ని మను గారు గొని పోబడిరి. రాజప్రతినిధిగారి అనుమతిపై బొంబాయి గవర్నరు గారి యాజ్ఞను గావించినదియు, హోర్ని మను గారు ప్రయాణము జేయుటకు తగిన స్థితిలో నున్నారనియు, తెలుపబడినది. బొంబాయి క్రానికలు పత్రికలో నేవిషయములను ప్రచురించుట కయినను మున్ముందుగ వాటిని ప్రభుత్వమువారికి బంపవలయునని, బొంబాయి క్రానికలు డైరెక్టరులపై నొక ఉత్తరువు జారీ జేయబడెను. ఇట్టి యాజ్ఞకు లోబడుట అవమానకరమనియు, ప్రజాస్వామ్యనిరోధకమేమోననియు దలచి, జిన్నా గారి యధ్యక్షతక్రింద డైరెక్టరులు సమావేశమై, పత్రికను తాత్కాలికముగ నిలిపివేయ నిశ్చయించిరి. హోర్ని మను గారిపై ప్రభుత్వమువారు దీసికొనిన చర్య, విచారమును సంతోషమును సమానముగ గల్గించెననియు, అధర్వ మొక్కడ జరిగినను ధైర్యశాలియు నుచారవంతుడు నగు ఇంగ్లీషు మొనసలె, హోర్ని మను గారు దానిని బయలుపరచి

రనియు, తమ జాతికంతకును వారు భూషణమై యుండిరనియు, గాంధీ మహాశయుడు వివరించెను.

నిర్బంధముపై నిర్బంధములు విధింపబడుచున్నవి. వంజాబు రాష్ట్రమున సైనిక శాసన మెట్లు ప్రయోగించబడుచున్నదో కనుగొనుటకు, నేటి తంత్రీవార్తల వరికించినయెడల, ఎట్టి శాంతిచిత్తుని మానసలయినను ఆందోళనపూరితముగాక మానదు. సాత్వికనిరోధోద్వేగుము సందిగ్ధముగ ఖండించిన లీడరుపత్రిక సయితము, సైనిక శాసన ప్రయోగపద్ధతిని కడు దూరము విమర్శించుచున్నది. శాంతిస్థాపనమున కవసరమగు చర్యలలో, ప్రభుత్వమువారి కెల్లరును తోడ్పడుటయవసరమని ప్రజాప్రముఖులు ప్రతిపాదించుచునే యున్నారు. కాని, కార్యావసరము దాటి హోర్ని మను గారు నుత్తరువులనిచ్చుచే మాత్రము విపరీతఫలితములు చేకూరక మానవు. బుద్ధు నడుచుట కంగీకారపత్ర మవసరమనియు, లాహోరు మొడికలు కాలేజి విద్యార్థులు ప్రతిరోజును పగలు 7 గంటలకును, 11 గంటలకును 3 గంటలకును, సాయంకాలము 7 గంటలకును సైనికాధికారికి దినమునకు నాలుగు మారులు తమ యునికీని దెలుపుచుండవలయుననియు, సైనికాధికారులు ప్రచురించిన నోటీసులకు చెరువు గలుగునేని, గృహ యజమానులు బాధ్యులనియు మొదలు గాని యుత్తరువులన్నియు భారతీయులలో విచిత్రభావములను, పురోజ్ఞాపక మానవు. “విచక్షణ జాపని యిట్టి కఠినాజ్ఞలచే, రాజద్రోహ మడచివేయబడ నేరదు. దోషులకును నిర్దోషులకును, ఈయాజ్ఞలు సమానముగ పర్తించుచున్నవి. ఇందుచే రాజభక్తిపరులై శాసనబద్ధులగువారి స్థితి దుర్భరముగ నుండును. వంజాబుస్థితి గూర్చి పునర్విచర్చనము జేయవలసియున్నది. వ్యాయమును శాంతిని పునరుద్ధరించి సామాన్యపరిస్థితులు చేకూరుటకు అన్ని పక్షములవారి తోడ్పాటును గైకొను పద్ధతినవలంబించ వలయును. వంజాబులో ననుసరింపబడు చున్న పద్ధతి, దూరలోచనాసహితముగాదని దెలుపుటకు మా కెంతమాత్రము సంది యునులే” దని లీడరుపత్రిక స్పష్టపరచుచున్నది.

హోర్ని మను గారి నిర్బంధ ప్రవాసము, నిర్బంధముల నన్నిటిని తలదన్నినది. హోర్ని మను గారు గావించిన మహాపరాధ మంతయు, భారతదేశముపై జాపియభిమానమే యని, ఎంచవచ్చును. హిందూ దేశాశయములను నిర్భయముగ వెలిబుచ్చి భారత దేశాభ్యుదయమునకై నిరంతర కృషి సలిపినవారిలో, హోర్ని మను గారి కగ్రస్థాన మియవచ్చును. సత్యమును కప్పిపుచ్చుటగాని, భావములను మరగుపరచుట గాని, హోర్ని మను గారి స్వభావము నలేదు. కీర్తి శేషులగు సర్. ఫిరోజుమా మెహతాగారి యాజమాన్యముగ, స్థాపించబడిన బొంబాయి క్రానికలు పత్రికకు నేటి యుల అదృష్టవశమున స్టేట్సుమెను పత్రికతో సహాయసంపాదకులుగ నున్న హోర్ని మను గారు సంపాదకులయిరి. బొంబాయి పట్టణమున భారతీయుల యాజమాన్యమున స్థాపించబడిన ప్రథమాంగ్లదినపత్రిక బొంబాయి క్రానికలు పత్రికయే హోర్ని మను గారి పత్రికను చేపట్టిన వాటినుండియు, మితవాదులకు నిలయముగనున్న బొంబాయి సగరమున, హతన జాతియైనబోధము గలిగెను. ప్రజల ఆత్మగౌరవము హెచ్చెను. ప్రజాశక్తి నుద్బోధించుటకు, బొంబాయి క్రానికలు పత్రికను మించిన పత్రిక లేదని, స్పష్టమయ్యెను. కర్మి మను గారి ప్రయత్నములను వెల్లీకరచుటయందేమి, బిసెంటు ప్రభుత్వం నిర్బంధావాసమును రద్దు పరిపించుటయందేమి, కాంగ్రెసు సంస్కరణంబులకు చేయూత నొసగుటయందేమి, గవర్నరునకు

విజ్ఞాపనావత్రమును సమర్పించునన్న సమయము జేమి, డిల్లీ కాంగ్రెసును సమర్పించుటయందేమి సత్యాగ్రహోద్వేగుమును నడుపుటయందేమి బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక గావించిన నిరంతర ఆందోళన ముద్విరియెను. ప్రజాప్రబోధ మవసరమగు చోటులనెల్లను, హోర్ని మను గారు సంసిద్ధులగుచు, ప్రశంసార్హముగ కృషిసలుపుచుండిరి. హోర్ని మను గారు చేసిన కృషియంతయు ఫలాపేక్షారహిత మయినదని చెప్పవచ్చును. ప్రజలకు నాయకత్వము వహించునని వారు కృషిసలిపి యుండలేదు. ప్రజల మనోభావము లేవకకు దిరిగినను, వాటి ననుసరించియే ప్రజలకు సహాయము జేతు, హోర్ని మను గారు నిశ్చయించిరి.

గాంధీ మహాశయుడు దెలిపినట్లు, హోర్ని మను గారి ప్రవాసవార్త, దుఃఖసంతోషములకు కారణ మగుచున్నది. విదేశీయు డయినను, అన్య దేశీయుల కొరకై ఆత్మసమర్పణ జేసిన హోర్ని మను గారి నిర్బంధావాసము, దేశీయులను శోక సాగరమున ముంచుట నిశ్చయమే యయినను, వేరొక దృష్టితో వరికించిన, సంతోషము గూడ గలిగింపక మానదు. ఆంగ్లజాతి కలంకారప్రాము మగు నిట్టి ప్రముఖులు మిగుల నరుదుగ నుండురు. ఇట్టి యాదారపురుషుల మూలముననే, ఆంగ్ల జాతి యొక్క కీర్తిగౌరవములు కాపాడబడు చున్నవి. ఆంగ్లదేశ భర్తముపై ప్రజల విశ్వాస మింకను చలించుచున్నది. భారతదేశ ప్రముఖుల నిర్బంధప్రవాసములు ఆంగ్లదేశములో సంచలనము గలుగజేయుచాలవు. ఆంగ్లదేశీయుని నిర్బంధము మాత్రము, ఆంగ్లదేశమునే గాక నాగరిక ప్రపంచమునంతను తల్లడింప జేయును. బిసెంటు ప్రభుత్వం నిర్బంధావాసమే ఇందులకు తార్కాణము. హోర్ని మను గారు ఆంగ్లదేశమునకు ప్రవాస ముపబడిరి. ఆంగ్లదేశీయుని స్వాతంత్ర్యమునకు నిర్బంధము గలిగినపుడు, స్వాతంత్ర్యప్రియులగు నాంగ్లదేశీయు లూరకుండు రని తలంచుటకు నీలులేదు. హోర్ని మను గారు స్వదేశమున జేరి నపుడు, హిందూ దేశపు స్థితి గతులను పూసగుచ్చినట్లు వివరింపక మానరు. భారతీయులు తమ విజ్ఞాపనల మూలమున జూపగలిగెడి ఫలితములకన్న, హోర్ని మను గారి ప్రవాసము మూలమున సుఫలితములు చేకూరు ననుట కే మాత్రము సందియములేదు. ఇందుచే, ప్రవాసాజ్ఞ జేరీయుల కొకవిధముగ సంతోషకారణము గాగలదు. రాజప్రతినిధిగారి యంగీకారముపై ని యుత్తరువు గావించబడ నని, అస్సాసియేటుడు వ్రెస్టు తంత్రీవార్త దెలుపుచున్నది. ఛెలమున ఫర్డు ప్రభువుగారినుండి యిట్టి నిర్బంధాజ్ఞలు వెలువడునని, భారతీయు లూహించి యుండలేదు. దేశ నాయకులను నిర్బంధించుటచేతను, వాస్తవపత్రికల నడచుటచేతను, అశాంతి దొలగునని దలచుట విచిత్రము. అశాంతి ప్రబలుట కిది యొక మార్గమగునని, దేశచారిత్రము దెలుపకయే దెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ప్రజాప్రముఖుల తోడ్పాటుగైకొని, వారి విశ్వాసమును మూరగొనటకు బదులు ఇట్టి నిర్బంధకార్యములకు గడంగుట, శోచనీయము. కాని గాంధీమహాశయుః హితము ననుసరించి, దేశకలవరము దగ్గువరకున ప్రజలెట్టి యాందోళన జరుపకుండుట భావ్యము ప్రజలీ తరుణముననే తమ యాత్మనిగ్రహము జూపి శాంతిస్థాపనమునకు తోడ్పడుట భర్తము హోర్ని మను గారి ప్రవాసము, ఆంగ్లదేశీయులలో ప్రబోధము గలిగించి, నిర్బంధశాసనము లింజిటితో పూర్తిగ దొలగుటకు తోడ్పడునని విశ్వాసించెదము.

హరిదయాలుగారి విచిత్రవాదము

హరిదయాలుగారు వంజాబు వాస్తవ్యులు. వీరు మేధాశాలులని ప్రసిద్ధిపడసి, వంజాబు ప్రభుత్వమువారి విద్యార్థివేతనము బడసి ఆంగ్లదేశము నకు వెడలిరి. ఆక్సుఫర్డు విశ్వవిద్యాలయములో కొంతకాలము తత్వోపాధ్యాయులుగ నుండిరి. కాని బ్రిటీషు వాతావరణ మనుకూలించక కొంత కాలము అమెరికాలోను, యుద్ధమారంభ మయిన పిమ్మట శత్రుదేశములలోను తిరుగుచుండెను. లాహోరు కుట్రకేసులలో వీరి నామ మనేక మారులు దీసికొని రాబడెను. వీరు తమ యభిప్రాయముల నిపుడు మార్చికొని, బ్రిటీషు ఇంపీరియలిజము జర్మను ప్రాచీనాటికన్న ననేకరెట్లు మంచిదనియు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునుండి భారతదేశము విడిపోవుట ననర్థదాయక మగు ననియు న్యూఢ్లేట్సుమెను పత్రికలో తమ యభిప్రాయమును ప్రచురించిరి. హరిదయాలుగారు తమ పూర్వాభిప్రాయములను మార్చికొనుట సంతోషకారణ మగుచున్నది. భారతీయులలో నేపక్షము వారును ఆంగ్లదేశమునుండి విడిపోవ జూచుటలేదు. అత్యల్పసంఖ్యాకు లగు విప్లవకారుల కా యద్యోగమున్న నుండునేమో గాని, తదితరు లెల్లరును బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందే యుండి, స్వపరిపాలనము బడయగోరుచున్నారు. ఆ కారణముచే, హరిదయాలుగారి యభిప్రాయము హిందూదేశీయులకు గలిగించెడి ప్రత్యేకలాభ మంతగ లేదు. నేడందిన న్యూఢ్లేట్సుమెను పత్రికలో వీరి రెండవవ్యాసము గాన్పించుచున్నది. ఆ వ్యాసము విచిత్రాభిప్రాయముల ప్రోగై యున్నది. భారతీయులలో నేపక్షము వారును వీరి యభిప్రాయములకు సమ్మతి జూపెదరని తలంపజాలము. ఆంగ్లసామ్రాజ్యమున హిందూదేశ మొక భాగమై ఆంగ్లదేశమునకును హిందూదేశమునకును దృఢానుబంధ మేర్పడవలయుననిన, ప్రాచ్యదేశీయు లెల్లరును ఇంగ్లీషు భాషను వాఙ్మయమును శ్రద్ధతో నభ్యసించి, హృద్ధతము జేసికొనవలయునట. హరిదయాలుగారింతటితో సంతృప్తిజెందుటలేదు. “ప్రప్రాచ్యదేశీయులైనను, స్వభాషను మరదిపోయి ఆంగ్లభాష నభ్యసించుట వలన, స్వచ్ఛద జాలరు. మూఢ విశ్వాసము, శృంగారభావము, మతపు పిచ్చి, ప్రాచ్యదేశీయ కవిత్వపు ముఖ్యాంశములు. ఇందు హృదయమునకు గాని, మానసమునకు గాని దోహద మొసగెడి విషయములు గాన్పించవు. ప్రాచ్యదేశీయకవిత్వము ముదలను వేయి సంవత్సరములనుండియు నావహించుట చేతనే, నేటికి మనము కొరమాలిన తత్వసిద్ధాంతముల గూర్చి పెనుగులాడుచున్నాము. లేక స్వలాభప్రేరేతులగు పిరికిందలవలె గాని, బానిసలవలె గాని తిరుగుచున్నా”మని హరిదయాలుగారు వ్రాయుచున్నారు. వీరి సలహాను, పూజ్యులగు రవీంద్రులుగానీ, గాంధీ మహాశయుడుగాని మదనమోహన మాలవ్యా మొదలగువారలుగాని యంగీకరింపజాలరు. దేశీయులు ఆత్మను గోల్పోయినపిమ్మట, గలిగెడి లాభ మెద్దియు నుండదు. బంగారుగుడ్డు పెట్టిన బాతును జంపిన కథవలెనే, హరిదయాలుగారి హితము తుదకు పరిణమించును. దేశభాషలను, నాగరికమును, సాంప్రదాయములను, పూర్తిగ విసర్జింపవలయు నని హరిదయాలుగారి యభిప్రాయము. వీరు సూచించిన కార్య మెన్నటికిని సాధ్యపడదు. సాధ్యపడనను, నది దేశపు జీవకళను దీసివైచి శవాకారమును మిగుల్పును. ఈ సందర్భమున సర్ జాన్ వుడు రాఫ్ గారేమి హిత మొసగుచున్నారో, హరిదయాలుగారు పరికించి, దురభిప్రాయములు సమసిపోవును. “ఇంగ్లీషు చారిత్రపు క్రయము రొక్క

టియు, నుల్తానులు, హత్యలు, బానిసత్వము’ సామ్రాజ్యములు, క్షీణత మొదలగు విషయములతో నిండియుండెడి ఆసియాచరిత్ర లన్నిటికన్న వేయిమడుగు లెక్కుడు విలువగలదని,” హరిదయాలుగారి యద్వేషము. ఆసియా చరిత్రనుగూర్చి తన యభిప్రాయము నిటుల చెలుపుటయే గాక, యీ క్రింది విచిత్రాభిప్రాయమును వీరు వెల్లడించుచున్నారు:

“ఆంగ్లదేశమును తమ యాధ్యాత్మికమార్తగ ప్రేమించి గౌరవించినవారు, వేరుధముగ కృషి సలంకవలెను. అట్టివారు తిరుగుబాటుల పురికొల్పవచ్చును. స్వరాజ్యమున కాందోళనము సలుపవచ్చును. స్వలాభముకొరకై, ఇంగ్లండునకు రాజభక్తిని వెల్లడింప వచ్చును. కాని, ప్రాచ్యదేశీయులు తమ చప్పిడి వాఙ్మయమును, ఉన్నతభావముల గలిగించని చరిత్రను విడిచివెట్టి, ఆంగ్లదేశచరిత్రను, వాఙ్మయమును కఠినపనిచో, సామ్రాజ్యము సక్రమాభివృద్ధి గాంచజాలదు.....ఆంగ్లదేశములో మనకు నైతిక సంయోగము గలుగజేసి, రాజకీయసంయోగము గలుగజేయు. నాకు దెలిసినంతవరకు, ఆంగ్లదేశ చరిత్ర వాఙ్మయములతో పోల్చదగినది, హిందూదేశమునందెదియులేదు. ఇందుకు వ్యతిరేకముగ దలంచువారలు, తమ రాజకీయ శాస్త్రముల నందుకు దగినటులనే ఏర్పరుచుకొన వలయును. మన మిపు డెద్దియో నిర్ధారణ మగు వధుము నేర్పరుచుకొనవలసి యున్నది. ఇంగ్లండుతో కలసియైనను బనిచేయవలయును. లేనిచో ప్రతికూలముగ నైనను పని చేయవలయును. కాని, నది చేసినను మనము విప్లావస్వముగ మార్తము పనిచేసెదము.” నూతనమగు నాసియాఖండోపద్రవము భోవానుటకు, ఆసియా నాతను క్రైస్తవమత వలంబించిండుటలు జేయవలయునని యిటీవల దెలిపిన ఛెమ్సుఫర్డు బిషపుగారి యభిప్రాయమునకు, హరిదయాలుగారి యభిప్రాయము సరిపోవు చున్నది. ఆంగ్లభాషకును వాఙ్మయమునకును మూలాధారమగు గ్రీకుభాషనుకూడ, భారతీయు లభ్యసించవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. లాటినుగ్రీకు భాషాభ్యసన మాంగ్లదేశములోనే దీసివేయ నద్దేశము చున్నప్పుడు హిందూదేశములో నద్దానిని బ్రవేశపెట్ట హరిదయాలుగారు దుష్కమించుచున్నారు. వ్యాసాంతమున, వీరు తమ యభిప్రాయముల నిటుల స్లుప్తపరచిరి.

“ఆసియా ఖండము సక్రమాభివృద్ధి గాంచుటకు, బ్రిటీషు రక్షణ మవసరము. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము శాశ్వతముగ నుండుటకు మూడు షరతులు ముఖ్యములు. (1) బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందెల్లరకు సమాన రాజకీయ స్వత్వములు ప్రసాదించబడవలెను. (2) ఆంగ్లదేశ మితర దేశములపై ఆధిక్య యొత్తిడిగలిగింప గూడదు. సామ్రాజ్యమున కిది వరకే తగినవస్తు సమృద్ధిగలదు. (3) బ్రిటీషు పౌరులెల్లరును, ఇంగ్లండును తమ ఆధ్యాత్మికమార్తగను, గ్రీకు దేశమును ఆధ్యాత్మిక మార్తామహిగను ప్రేమించి గౌరవించవలెను. నేటి బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము భావికాలమున బ్రిటీషు ఓరియంటలు, ఆఫ్రికను వర్జినియాస్వయముక్రింద మారును. అదియే మన గమ్యస్థానము.”

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమున భాగస్వాములుగ నుండుటకు గాని, బ్రిటీషువారిపై ప్రేమ జూపుటకు గాని, స్వీయ నాగరిక సాంకృతికదాయముల గోల్పోయి పాశ్చాత్యుల ననుకరించుట యెంత మార్తామవసరము గాదని, భారతీయుల విశ్వాసము. ఆ విశ్వాసము హరిదయాలుగారి వ్యాసరంకరలచే, తొలగదనుట నిశ్చయము.

స్థానిక వార్తలు

యన్. సత్యమూర్తిగారు:— కాంగ్రెసురాజు వారుగో నొకరుగ వాంగ్ల దేశమునకు వెడలుటకు, నిన్నటి దినము బొంబాయి నగరమునకు పయనమయిరి.

సాంవత్సరికోత్సవము:— శ్రీ వెంకటేశ్వర పారిశ్రామిక విద్యాలయ సాంవత్సరికోత్సవము మే 26-న తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలకు మూలమండపమునద్ద జరుగును. లాడు గోవిందరావుగారు అధ్యక్షత వహించును.

సాంకేతిక శాస్త్రసంఘము:— ఈ సంఘసాంకేతికోత్సవసందర్భమున రేపు సాయంకాలము తిలకలిక్నేటి హిందూ హైస్కూలులో 5½ గంటలకు అల్పాది కృష్ణస్వామియ్యగారు “పరిశ్రామచార” మను నుండి యుగస్వసించును. శాస్త్రయమూర్తి సైన్యనగారు అధ్యక్షత వహించును.

బాటియ స్వరాజ్యసమితి:— బెసంతుమ్మగారు క్రొత్తగా నెలకొల్పిన స్వరాజ్యసమితి కామెంపయను, కడప పురమునందలి కొందరు పృథులు లొక కాళుకు స్థాపించిరి. నందలూరు స్వరాజ్యసమితి కాళు ఈ క్రొత్తసమితికి చేర్పబడినదని మా కోకరు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు లేబరుయూనియను:— గిన్నటిదినము సాయంకాలము ఈ యూనియన్ వారి సమావేశము బి.పి.వాడియాగారి అధ్యక్షతవ్రేంగిన వెర బూరులో జరిగింది. మదరాసు కూలీలక్షకున వాడియాగారు ఆంగ్లదేశీయవకు ప్రతినిధిపోవు దివ మునునూర్చి యొకటి వ్యాసము గాంధీబడినది. భారతకూలీల స్థితిగతులు గాంధీబుట్టకు వాడు సుగ్రుగారు త్వరలో మదరాసునకు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది.

మదరాసు ట్రామ్వేలు:— మే 26-న 1 తేదీకుండి ట్రామ్వేబండ్ల ఛార్జీ వృద్ధిచేయబడునని ట్రాము కంపెనీవారు మాకు తెలియజేయుచున్నారు. ఎరి ఫెంటు గేటుకడకుండి నెంట్లు ప్రేమనుకు బోవుమార్గమున దక్క ½ అణా టిక్కెట్లు యెచ్చుకునులేవు. బ్రాడ్వేకుండి చాకలిపేటకుబోవుట్రాము మార్గమున మాత్రమే ½ అణా టిక్కెట్లు పునగబడును. ఇతర మార్గములలో ప్రతివిషయమునకు ½ అణా ఛార్జీయెక్కువ చేయబడెను. ఒక ఉదాహరణము: ఇత్తుకు ఎస్కూరునుండి కస్తమన్నపామునకు బోవుటకు 1 అణా ఛార్జీ చేయబడుచుండెను. మే 26-న 1 తేదీకుండి 1½ అణాకు ఇది కృద్ధిచేయబడును. రాయపురముకుండి మోలూరుకు బోవుటకు ఇది వరకు 2 అణాలు ఛార్జీ యుండెను. ఇది 2½ అణాలకు వృద్ధి చేయబడెను.

పార్సెలు రేట్లు

1919 సం. మే 16-న తేదీకుండి ఇట్లు అమలులోనికి వచ్చును:—

ప్రస్తుతపు ధరలు

(1) 20 తులముల కెక్కువగాని బంగీలు 0-2-0
(2) 20 తులములకు వైబుడెట్టియు 800 లకు ఎక్కువగానున్నట్టి బంగీలు 0-4-0. ప్రతి 40 తులములకు గాని తర్జిన్నముల బంగీలు కూడ ఇదే ప్రకారము ఛార్జీ చేయబడును.

పరగణ కోతలబడిన రేట్లు

(ఎ) 440 తులముల కెక్కువగాని బంగీలు
(1) 20 తులముల కెక్కువ గాని బంగీలు 0-2-0
(2) 20 తులములకు వైబుడెట్టియు 40 తులముల కెక్కువగాని బంగీలు 0-3-0
(3) ప్రతి 40 తులములకు ఆవై భిన్నమునకును 0-3-0
(4) 440 తులముల కెక్కువగానియు 800 తులముల బంగీలుకు వైబుడెట్టిబంగీలు 440 తులముల కెక్కువగాని 480 తులములకు ఎక్కువగానుండగలకు బంగీలు 3-0-0 (2) ప్రతి 40 తులములకును తర్జిన్నమునకు 0-4-0

జెల్లికో ప్రభువు గారి యూ. ఎన్ క్లబ్ వారు గొప్పవిందొసంగిరి. 124 గురు విందునకు విచ్చేసిరి. ముఖ్య సేనాధిపతి గారుకూడ దయచేసిరి. జెల్లికోగారికి అందరను స్వాగత మొసంగిరి. ఉచితరీతి జెల్లికోగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైతుకు పని)

సంధిసభ

జర్మనీలో వర్తమానము

బర్లిన్, ఏప్రిల్ 20:—సంధిసభకు సమాచారము లను గూర్చి ప్రతికూల కలరకపడుచు నిట్లు చెప్పుచున్నది.

బోర్నిట్ యిట్లు చెప్పుచున్నది:— (వెనెడెంటు విల్సన్ గారి వరకుల ప్రకారము ఒప్పుదల ఆపుటకు ఇష్టము లేకపోయినట్లయిన కనుమార్పులు జరుగవలయును; యెన్ టెన్ టు ఒప్పుదల కాకపోయినట్లయితే మనము మన సంతకములను చేయుటకు ఆటంకము చేయవలసినది.

దోర్ బార్న్ ఇట్లు చెప్పుచున్నది:— సరియైన సడనకూ, రాయబారములు జరుగవలసి ఈ రాష్ట్రాంగవిరోధములు మాసిపోవలసి నిశ్చయము.

లోకలాంజిర్ ఇట్లు చెప్పుచున్నది:— యెన్ టెన్ టు సమాచారము ఈ రాయబారములను ప్రోత్సహించు లేదు.

టేజిన్ బోర్నిట్ గు, కెమాబోర్నిట్ గును జర్మనీ నియాయమును తిరుగుతరముల నిమిత్తము ఎదుర్కొంటు చేయుచు బహుశీత్రముగా మాట్లాడిరి.

ప్రెసిడెంటు సమస్య

హ్యూస్, ఏప్రిల్ 21:— హావాను ఏజెన్సీవారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు:— ఈదినమున ప్రెసిడెంటుకు సమాధ్యునిగూర్చి తర్కణవిషయముగా (వెనెడెంటు విల్సన్ గారు ఎంతమాత్రము బోధించు కలుగజేసికొని రని చెప్పిరి. (వెనెడెంటు విల్సన్ గారియొక్క యుద్ధకృత్యము పొత్తుకొనడం నందు ఆమెరికావారు సంతకమును పెట్టలేదని, యెన్ టెన్ టు వేట్సువారి బాధ్యతను అగ్రజుగుగానున్న (వెనెడెంటు విల్సన్ గారే, ఏతీర్మానమువారివలన జరుపబడిన సంతకము చేయుచురనియు, ఫ్రెంచిరాజు నీతిజ్ఞులు చెప్పుచున్నారు.

రైతు సహాయము

ఈ సంధిసభలయందు బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, ఆమెరికా వారు రైతు సహాయములందు (ఫ్రెంచిరాష్ట్రమునకు ఇక ముందు ఏ ఆపాయములును లేకుండ నుంచుటకు గాను తగు ఏర్పాటులను స్థిరము చేయుదురని నుంచినట్లుకమున్నది.

నానారాష్ట్ర సమ్మేళనము.

రాజ్ పు వారములో నానారాష్ట్ర సమ్మేళనము యొక్క ఒప్పుదలయంతయు తప్పక జరుగవలసినది.

జపాను యొక్క దిద్దుపాటు.

కాక ఫరెస్టు ముగియు సమయమునకు కార్యాలయ మువారికి కొంతదైర్యమును కలుగజేయు నటువంటిని నానారాష్ట్రములు సమయోచితముగా నుండెడి ఏర్పాటులు గల ఆవశ్యకతయందు జపాను దిద్దుపాటులుగూడ గలిగినట్టిని తప్పక చర్చకు వచ్చును.

జార్జి వాషింగ్టన్.

(బ్రెస్టు, ఏప్రిల్ 21:—జార్జి వాషింగ్టన్ గారు కచ్చి యున్నారు.

జీబ్రూగు యూనివర్సరీ

హ్యూస్, ఏప్రిల్ 21:—ఆడిమిరల్ సర్ జేమిస్ బ్రిటీ 160 మంది నావిక ఉద్యోగస్తులతోను 1000 మంది బిన్న ఉద్యోగస్తులతోను ఇంక కొంతమంది మనుష్యులతోను జీబు రూజు సంతకర్త గుత్తనమునకు బుధవారమునోజున హ్యూస్ కు వచ్చెదరని ఊహించుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారి పనివిషయము.

హ్యూస్, ఏప్రిల్ 19:— హావాను యేజెన్సీవారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు. చేంబర్ ఆఫ్ డిప్యూటీవారి వలన కోజుకు కిమిడి గంటలు పనివాండు పనిచేయ వలసినదిగా ఒకానొకమును తీర్మానించిరి.

అమెరికాలోని స్త్రీల సమ్మేళనము

హ్యూస్, ఏప్రిల్ 19:— హావాను యేజెన్సీవారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు. మధ్యరాష్ట్రముల సైనికులు తమకుజేసిన

ఘోరతప్పిదమునుగూర్చి 50000 అమెరికాస్త్రీలు కొంతమంది (ఫ్రెంచిస్త్రీలతో గలసి ఆడుమార్గములను చేసినవారిని తగిన శిక్ష చేయవలసినదని కోరుచు యెదుర్కొంటులను చేయుచుండిరి.

వియ్యన్నాలోని కష్టములు.

లండను, ఏప్రిల్ 21:— వియ్యన్నా తంత్రీవార్త ఇట్లు తెలుపుచున్నది. కొంతమంది బందిపోటువారును పోలీసువారును కుపాతులను కాల్చుకొనిరి. పార్లమెంటు కార్యాలయమును నిప్పు పెట్టి తగులబెట్టసాగిరి. ఇంక కొన్ని యితర ప్రదేశములు గూడ ఆటంక చేయబడినవి. రాత్రి ఆగునప్పటికి నిప్పు ఆర్పివేయబడినది. కాంతము నెలకొల్పబడినది.

కొంటు కెజ్ రాన్

కోపనుశాగను, ఏప్రిల్ 21:— వియ్యన్నా తంత్రీవార్త ఇట్లు చెప్పుచున్నది. కెజ్ రాన్ గారు ఫీల్డ్ కర్ చివు పారిపోయినారనియు అందుకై ఆరెస్టు చేయబడినారనియు ఫెల్డెర్ చినుండి తంత్రీ నిచ్చిరి.

ఈజిప్టు ప్రాటక్టరేటు

లండన్, ఏప్రిల్ 24:— యెన్ టెన్ టు వేట్సువారు ఈజిప్టులో బ్రిటిషు ప్రాటక్టరేటును అంగీకరించిన ప్యాసిగు లో నున్న తైము ప్రతికా విలేజుకును తెలుపుచున్నాడు. ఈజిప్టులో బ్రిటిషువారి అధికారమునుగూర్చి ఈజిప్టు జాతీయ వారు విల్సన్ గారి 14వరకులతో ఆడుటచే ఇట్లుగలిగినది తెలుపబడినది. ఈజిప్టులో క్రమముగ ప్రాతీనిధ్య దొరకనమున ప్రవేశపెట్టు ఆఫీసరును విల్సన్ గారికిగూడ యిష్టమేనని తెలియుచున్నది. కాని ఈజిప్టుకు బ్రిటిషువా రొసర్వేష మహాపకారమును గుర్తించిరి. రాజకీయాభివృద్ధికి దారుణ కృత్యములను రక్తపాతమును దృష్టాంతములు గావనిరి.

పోస్టువారిసమ్మేళనము

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 28:—పోస్టుమాస్టరు జనరలు గారు పోస్టు ఆఫీసు బుట్టోతులతో సమయోచితముగా మాట్లాడి వారిని కొన్ని యంతములందు కనీస వొప్పుదలలను చేయుటకులన అలహాబాదు పోస్టుఆఫీసు బుట్టోతుల సమ్మేళనగిరి.

రౌలతు శాసనపు అల్లరులు.

మధ్యమైన ఉత్తరపు.

నీహా, ఏప్రిల్ 28:—25 తేదీ ఎక్స్ ప్రెస్ కు గజటులో ఇట్లు ప్రకటించబడినది:— ప్రభుత్వోద్యోగమునందు ప్లీవారిని యినుకదారియందు పనిచేయుచున్న వారిని ఎవరును కనిపించి తొలగిపోవలయునని గాని మానిచేయవలయునని గాని పోలికపించరాదనియు అట్లు చేయుప్రయత్నించ రాదనియు మార్పును హిందూజాతీయ రక్షకశాసనమున సరణి జేసిరి.

అసత్యపు వదంతులు.

పామర జనమును తప్పుడు మార్గమునకు మరల్చుటకు వారికి ఉద్దేశమును కల్పించుటకును పంజాబు రాష్ట్రమునం దంతటను ఈ క్రింది అసత్యపు వదంతులను వ్యాపింప జేయుచున్నారు.

- (1) కనవానకును నలుగురుకప్ప ఇతరులు కనమువెంబడి పోగూడదు.
- (2) నూటికి 80 శంతు జమీందారుల భాగ్యమును దొరతనమువారు తీసికొనెదరు. నూటికి 20 శంతు మాత్రము జమీందారులకు దక్కను.
- (3) గుంపూగుంజలుగూడ మాట్లాడుజనలు బంధించబడుదురు.
- (4) నీపాయిలు మొత్తము మొత్తముగా పటాలముల నుండి తిరిగి పోవుచున్నారు.
- (5) వివాహములయందు కధ్రువున కిచ్చెను ధనములో సగమునకు దొరతనమువారు గ్రహించెదరు.
- (6) అమృతసరము నుకల్గ జేచాలయము విశేషముగ భయమును చేయబడిన దని ప్రబలవదంతులను వ్యాపించుచున్నారు.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 26:—పంజాబు ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి:— జిల్లాలనుండికచ్చిన వార్తలనుబట్టి ఏప్రదేశము నందును శ్రోతలెల్లరులు జరుగలేదని తెలియుచున్నది. లయ

లూరునుండి వెల్లినట్లులు కాలువతంత్రీగ (తొంచబడిన ఒక గ్రామములో 5 గురుని పట్టుకొని బంధించిరి.

ఫిల్లిల్ హరితాశము మరలప్రారంభముగునేమో అను భయమున గొర్గానులలోని వర్తకులు స్థానికవస్తుసాముగిని నేక కరించుచున్నారు.

లాహోరులోని బాదుషాహిమసీతుకు సాలించుచున్న అంజుమాక ఇంస్టాంసంఘమువారిక ప్రకటనము గావించిరి.

వదిత్రమగు జేవస్థానమును ఉపవ్యాపవేక గా చేయుటకు సంఘమువారు తీవ్రముగాఖండించి ఇకముం దిట్టిపనిజరుగకుండ జేయుటకు తగినచర్య తీసికొనబడు నని ప్రకటించిరి.

దొరతనమువారి అభినందనములు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 26:— పంజాబుదొరతనమువారి ప్రకటనమును జారీచేసిరి:— ఇటీవల జరిగిన అమృతసరము, కానూరు అల్లరులలో (జజు బ్రిటిషు ఉద్యోగులను, సైనికులను, స్త్రీలను, పిల్లలను హింసించినపుడు ప్రభు భక్తి పరాయణులగు శౌందరు భారతీయులు తమ ప్రాణములకై వెరవక నిర్భీతిగ పూర్వోదాహ్నకంబైనవారిని కాపాడిరని తెల్పి నెంటు గవర్నరుగారికి తెలియజెప్పినది. ఇట్టి విషయముల నన్నిటిని క్షామితగ విచారించి వాంఛేర్లను అర్థమగునో లేదో యని విచారించవలయునని ఉత్తరువు జేసిరి. వీరొసర్వీస సామమునకు బహూకరింపవలయు ననిరి. ఆయాకాఖుల యధిగారుల కందరమును ఈ ఉత్తరువు జారీచేయబడినది.

సైనికులకు వసతి.

ఇదివరలో సైనికులు లాహూరులో (హార్మకౌక్రై) ప్రకళకాలము, భోజనవసతిగూఢును దొరతనమువారి భోజన వసతి గృహమును ఆక్రమించుకొనిరి. ఇపుడు దొరతనము వారి వైద్యకళకాలగూడ కొంతభాగము ఆక్రమించుకొనబడినది.

జిల్లాబుద్ధ నిబంధనలు.

ఇటీవల జరిగిన అల్లరుల మూలమున ప్రజలకు చాల నష్టము గల్గినది. అట్టి నష్టములు లేకుండగ జేయుటకును బండ్ల వారిని బాధించి దోచుకొనకుండగ జేయుటకును ప్రభుత్వము వారి ఉత్తరువులేనికే సైనికాసనము అమలులో నున్న ప్రదేశములందు బండ్లను తోలగూడదనియు ఇంక అద్దె ప్రకారము తోలవలయుననియు ఉత్తరువుజేసిరి. బండ్లను తోలుటకు లై సెన్సు యుండవలయును. లేకుండగ తోలినచో సైనికాసనము నుల్లంఘించినందులకు శిక్షించబడుదురు.

ఈ ఉత్తరువు 28-4-19 నుండి అమలులోనికి వచ్చును.

అల్లరి విద్యార్థులు

27 ఉత్తరువు ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—లాహోరు నుండి ఎవ్వర్లు చక్రవర్తి వైద్యకళకాల విద్యార్థులు రాజద్రోహపు భావములతో ప్రకరించుచున్నారని తనకు తెలియుటచే అట్టి భావములు వ్యాప్తముగాకుండగ అచటి యధికారి క్రింద కట్టుదిట్టములను జేసెడు.

నాచేగాని నాతిరపున గాని సంతకములేని రహదారి లేకుండగ విద్యార్థియు నాతిరకారములొనన్న ప్రదేశము నుండి యితర ప్రదేశములకు పోగూడదు.

(2) కళాకాలాధికారి ఈ విద్యార్థుల నడవడిక ప్రభుభక్తియుతముగనున్నదని నిశ్చయచేసినట్టియు నాకు సంస్కృప్తి కరముగ నున్నట్టి విద్యార్థులు తప్ప ఎం. డి. డి. ఎస్. తంకతి 1,2,3,4 వ సంవత్సరపు విద్యార్థులు ప్రతిదినము ఉదయము 7-11 గంటల వరకు సాయంత్రము 3-7 గంటలవరకు పాటి యాలా భవనమున నున్న సైనికోద్యోగి ఏయట హాజరు కావలయును. వీరి పేర్లనున్నట్టిని పిలుచువరకు వారు అచటనే యుండవలయును. ఆ ఉద్యోగి పొమ్మకువరకు అచటనే యుండవలయును.

(3) నాల్గవసంవత్సరపు విద్యార్థులు ఉదయము 7 గంటలకు రావలసరములేదు.

(4) కనివారము 26 తేదీని ఉదయము 11 గంటలకు 'పాటియాలాభవనము' ను పిలువబడు హాజరు పట్టిక బడులుగ పోర్టులాహోరులో పిలువబడును. అపుడు ఆగంటకు ప్రతి విద్యార్థియు తనయొద్ద నున్న త్రొక్కుచుబండిని ఆయద్యోగి స్వాధీనము జేయవలయును. సైనిక కాసనము అమలులోనున్నంతవరకు గాని, తిరుగ మార్పుజేయబడువరకు గాని త్రొక్కుచుబండ్లను నియమించబడిన యధికారికి స్వాధీనము చేయవలయును. అట్లానర్సనచో సైనిక కాసనము నుల్లంఘించిన వారుగ నెంచబడుదురు. హాజరపట్టి పిలువినపుడు తగినంత కారణము లేకుండగ ఆగిపోరాదు. ఆగిపోయినచో కఠినశిక్ష పొందుటగుదురు.

కృష్ణాజిల్లాసంఘము

(కృష్ణాజిల్లాసంఘము 1918 సం॥ జనవరి మొదలు డిసెంబరు ఆఖరువరకు జరిగిన కార్యక్రమములుండి ఈక్రింది వివరములు ప్రకటింపబడుచున్నవి. ఈ సంఘమునకు 1918 సం॥ డిసెంబరు ఆఖరువరకు 544 సభ్యులు గలరు. ఈ సాలిన జనరు 606-6-6, వ్యయము ౪౪52-7-0. సంఘమువారి సాధారణ సభలు 81 కార్యనిర్వాహక సభ్యుల సభలు 2, జల్లీకు సభ 1 జరిగెను. 16-2-18 తేదీని బందరునందు జరిగిన, సాధారణసభలో 1917 సం॥ కార్యక్రమము ఆమోదింపబడెను. జిల్లా కలెక్టరు గారిని దర్శించి వీసల్ కెస్టులు ఆయాకట్టునండి పల్లపు భూములను తొలగించుట మున్నగు విషయములను గూర్చి విన్నవించుట కొక డిప్యూటీ కమిషనర్ ఏర్పాటుకావడెను.

22-6-18 తేదీని గుడివాడలో జరిగినసభలో హెచ్చుభరణను గూర్చియు ధాన్యపు ఎగుమతిని గూర్చియు చర్చించబడెను. గుడివాడతాలూకా గ్రామములలో నుండు నిల్వధాన్యము ఎంతో జిల్లాసంఘమునకు తెలియజేయుట కొక కమిటీ ఏర్పాటు కావడెను. (ఈ కెస్టు తయారై సంఘమువారికి చేరలేదు.)

25-7-18 తేదీని జరిగినసభలో సర్పాపురమందు 2-వ తరగతి కళాశాలను స్థాపించుట మున్నగు విషయములు ఆమోదింపబడి తీర్మానములు గావించబడెను.

18-11-18 తేదీని జరిగిన కార్యనిర్వాహకసభ్యుల సభయందు జేకెసు వైద్యవిధానమును గురించి క్రభ్యక్తమువారు పలికిన విముఖత్యమును ఖండించుచు, జిల్లాలోని లోకల్ బోర్డులు, మ్యూనిసిపాలిటీలు సాధ్యమైనంతవరకు ఆయుర్వేదవైద్యశాలలను స్థాపించి ప్రోత్సాహ మొసంగుటకును సంగీత విద్యను ప్రోత్సహించుటకు గురించి జిల్లాలోని పాఠశాలల పాలక సంఘాధ్యక్షులకు వాగ్దానములు తీర్మానింపబడెను.

8-1-18 తేదీని జరిగిన జల్లీకు సభలో ఇరిగేషన్ సెన్సు ఆక్టు ఆమోదుమొట్టు లిల్లును ఉపసంహరించుకొనవలసినదిగా క్రభ్యక్తమువారిని కోరుచు తీర్మానింపబడెను. ఈ సభలయందలి తీర్మానముల విషయములనుగురించి ఆయా సంబంధములకు వాగ్దానములు చేయబడెను. వారల కవిచేరిల్లు ప్రత్యక్షత్రములను కచ్చివది. 27 వ కృష్ణామండలసభ 1918 సం॥ మార్చి 30 తేదీనండి ప్రార్థనమై గంపలగూడెంలో జరిగెను. పరీక్షకమండలసభ ఆగస్టు 24 తేదీని బందరులో జరిగెను. ఈ సభలయందు గావించబడిన తీర్మానములు సంబంధములయిన ఆయా అధికారి కు పట్టుకొని ఉత్తరములు వ్రాస్తూ పంపబడినవి. (కలెక్టరునుండి సభ్యులందు నీటికినుండు హెచ్చింపురాదని తీర్మానముగా చర్చజరిగి క్రభ్యక్తమువారి అభిప్రాయము ఖండింపబడెను. మాంజిగిరి, మల్లగురుపల్లె రిఫర్సుకు చర్చించబడి అందలి లోకములకు జూపుచు తీర్మానములు చేసియుండిరి. ఈ సాలిన భీమవరం, కైకలూరు తాలూకా సభలు జరిగినవి. ఈ సాలిన జిల్లా రైతులు ప్రత్యేకమండల సభలను, తాలూకా సభలను జరుపుచు డిశాభిచ్ఛికి తోడ్పడుచుండుట చాల ప్రాముఖ్యమైన విషయము.

18-11-18 తేదీని జిల్లాసంఘసభ్యులు శ్రీ జిల్లాకలెక్టరు గారిని దర్శించి నీటిదరభాస్తులు, శిక్షార్థపు మన్నులు, కల్లుపు ఆయాకట్టు నిధారణ దాఖ్యమంతుకు నీటిచ్చుట, నీటితిర్వ హెచ్చింపుమంతు మున్నగు సంగతులను గురించిన కట్టములను విన్నవించిరి.

నీటితిర్వ హెచ్చించుట, నూతన పంచాయతీలు ఆనుకరకములు ఈ సాలిన సంఘము పక్షమున ప్రకటింపబడెను.

తేలప్రోజె, భట్ల వెంకటరెడ్డి చాటుపల్లి మున్నగు అనేక గ్రామములవారు వివిధవిషయములను గురించి తమతమ యిబ్బందులను తెలియపర్చుకొంటూ వ్రాసికొన్న అర్జీలను వాటివాటి సంబంధములయిన అధికార్లకు తెలియపర్చినట్లు జవాబులు, గ్రామములు చేరుకోవలసినపనులు ఎప్పటికప్పుడు ఆయాగ్రామములకు తెలియపర్చడమైనది. ఈ సాలిన సంఘ కార్యాలయమునండి 3687 ఉత్తరములు సోంపు చేయబడినవి.

సామాజ్య కాననసభలో కర్మగారిచే ఉపకృతిమంపబడిన భూమిపరమ క్రాష్ట్రవిభజన తీర్మానమునకు సంఘము వారు తమ సమ్మతిని తెలియించిరి.

సంవారకార్యదర్శిగారు చాల గాఢములకు బోయి ప్రాతసభ్యులనుండి చందా కమిషనర్యము నూతనసభ్యులను జేర్చియు, మండలసభలు తాలూకా సభలు జరుపుదముగా చీనుగుటకు తోడ్పడియు, రైతులసభలకు, గ్రామోద్యోగుల కభివృద్ధిచేరై చేతనైన సహాయమొప్పియు, జిల్లాసంఘకార్యక్రమము సరిగ జరుగులాగున చూచియు తోడ్పడియుండిరి.

ఆంధ్ర విద్యానిధిసంఘము

ఇదివరకు ప్రచురించిన మొత్తము 652-10-8
పి. రామచంద్రరావుగారు, కైకలూరి, నూనె
రాణి రైబ్రీ ములకలంక, రాజమండ్రి 5-0-0
టి. వి. రామదాసుగారు, వల్లూరు, మంగోలు 0-8-0
ఎస్. ఎస్. కామ్రైగారు పునలకూరు, నెల్లూరు 6-0-0
జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ద్వారా మొత్తము 664-2-8

ఆంధ్రదేశ సేవాసంఘము.

అఖిలభారత బాలభటోద్యోగస్థుల మహాసభ
లోనవ్వా మే 6 మొదలు 18 తేదీవరకు
ఆంధ్రబాలభటసోదకులారా!

ఆయా, ఈ వైసభకు మీరందరను తప్పకవచ్చుటకు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను. అట్టిసభ చునకెల్లరకును, మన ఉద్యమమునకును మిక్కిలి యుపయోగ గారిగా నుండక మానదు. వీలగుంతవరకు అన్ని జిల్లాలనుండి యు ప్రతిభులు వచ్చినయెడల సభ మిగుల జయప్రదము గా నుండగలదు.

రైలువార్టీలు బాలభట దుస్తులతో వచ్చుచారికి సగము రైలు గావున రాజిపోను నుమారు పనిరూపములకన్న యెక్కువ కాదు. భోజనపుఖర్చులు రు 15 లకు లోపు అవును. రైల్వేనడు రె (X) వ విడుదముప్రకారము, నలుగురికి సంఖ్య తక్కువకాకుండ బాలభట దుస్తులతో బయలుదేరు బాలభటులకు ప్యాసెంజరు రైళ్లవై సగమువార్టీకి టిక్కెట్లు ప్రేమ సహజము ఇచ్చెదరని చెప్పవట్టుము దక్షిణమహారాష్ట్రపు రైలువారు చెలిపియున్నారు. అట్లు సగమురైల్వేప్రకారము పోదలయవారు బాలభట కమిషనరువద్దనుండి స్పృశిక్టు తెచ్చి చూపవలెను. ఆసనరుగువారు నాకుగాని, చీఫ్ కమిషనరుగానికీ గాని వ్రాసినయెడల సట్టిసభికి టిక్టు పొందగలరు. వ్యవధి తక్కువగాన రాదలయవారు త్వరపడుట మంచిది. ఆంధ్రేశాక బాలభటదుస్తులతో ప్రయాణము చేయువారికి సగమురైల్వే యగును గనుక, దుస్తులులేనివారు త్వరలో టిక్టియ కొనుట మంచిది. ముఖ్యమును దుస్తులు, ఆకుపచ్చ తలగుడ్డ, కాకివర్లు (మిలిటరీమాదిరి), కాకిదుట్టరాగు, మేజోస్టు, చెప్పులు, భుజపట్టి (ఆకుపచ్చది) మొదలయినవి (ఆకుపచ్చది) యీల మొ॥

చెప్పవట్టుమునుండి పోవు ప్రతిభులు మే నెల 4-వ తేదీ ఉదయం 8-30 గంటల ప్యాసెంజరుబండిలో బయలుదేరి లోనవ్వా పూనా తరువాతిస్టేషను 6-వ తేదీ 10-45 కు చేరుదురు. బెజవాడమీదుగా బయలుదేరదలయవారు మే నెల 4-వ తేదీ యందయపు (50) వై బాటు ప్యాసెంజరుబండిలో బయలుదేరుదురు. చెప్పవట్టుమీదుగా పోదలయవారు కమిషనరు సంతకమువుగారికి, బెజవాడమీదుగా రాదలయవారు సహాయకమిషనరు అతనికి వేంకటరమణయ్య పంతులు గారికి 5 రోజులు ముందుగా తెలిపవలయును.

లోనవ్వాసభలో, ఈ బాలభటోద్యమమును హిందూ శ్రేణుల కనుగుణముగా సంఘటించుట, దుస్తులు, శిక్షణము, సంఘటింపుములు మొ॥ వారిలో తగు మార్పు లొనరించుటకే గావున ఎల్లరును, లమ గ్రామసంఘములలో నాలోచించి చుండి సలహాలు దీసికొని రావలయును. ఈ యాజ్ఞావన కొరకే 8-వ తేదీ యందుమున బెజవాడలో జరుగు సభకు గూడ తప్పక రావలయును. లోనవ్వాలో బాలభటో సాధ్యాయులకు మరింత శిక్షణమునూదా యాయవలయును. కనుక యా శిక్షాస్థానమున మనము నేర్చుకొనునచోగాక చెప్పవలసివిగుడె యనేక ముందుటచేతను పడమటి కనుమలవై జి. వి. పి. రైలు దారిలోనున్న లోనవ్వాశిఖర మీకాలయన మిక్కిలి మనోహరముగా నుండును గావునను ఇంగ్లీషుగాని హిందీగాని రాని బాల భటోద్యోగస్థులైనను తమము విడుచక తప్పక రావలెనని కోరుచున్నాను. ఈసభకు బాలభటోసాధ్యాయులు తెల్లరుకు కొంచెము పెద్దవారుగానుండు జట్టు పెద్దమును రావచ్చును. కావున ప్రతిజిల్లా సంఘము వారును కనీస మిరువైపువైర తప్పక సంపుచురని నమ్ముచున్నాను. ఈవిషయమున పీయర్సగారు ఆంగ్లమున సర్దుకొంటూ కూడ పంపియున్నారు.

ఆంధ్రదేశ కమిషనరు
ఆంధ్రబాలింక కళాశాల, బందరు.

కావలెను

శ్రీ మైలవరము బాలభారత సమాజమునకు
శ్రీమతిలయజ్ఞానముతో స్వత్రాత్రముగాపాడదగిన సంగీతము నాటకానుభవము కలిగి హిరోకార్యరక్తు వేయదగిన నాటకదు జీతము నెలకు రు 30-0-0 మొదలు 40-0-0 వరకు యోగ్యతనుబట్టి యాయబడును. కావలసినవారు సదను సమాజము సెక్రటరీ గారైన శ్రీ కొమ్మూరి వట్టాభిరామయ్యగారివద్దకు వచ్చి మాట్లాడినయెడల తప్పిళ్లు తెలియగలవు.

R. S. V. Papaya rao.

బెజవాడ శ్రీ బాలభారత సమాజపు ప్రొవైటరు 25-4-19 } అందు సపుకు మైలవరం యిస్టేటు జమీందారు.

నా తా ప ర ణ స్థితి

1919 సం॥ ఏప్రిలు నెల 28-వ తేదీ సోమవారము.

జిల్లా ముఖ్య కార్యములు	అక్రమము	అక్రమము	అక్రమము	అక్రమము	అక్రమము
	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో	24 గంటలలో
గోపాలపూరు	91.9	77.8	...	0.20	0.81
నాల్లూరు	91.7	77.4	...	0.86	0.81
కాకినాడ	95.1	74.4	...	0.14	0.55
బందరు	* 91.9	74.2	...	1.50	0.57
గుంటూరు	100.7	76.0	...	0.28	0.54
నెల్లూరు	97.4	78.8	...	0.10	0.42
యెదలూరు	92.7	76.8	...	...	0.58
హైదరాబాదు	100.2	78.2	...	0.85	0.92
ఆనంతపురము	102.2	82.0	...	1.80	0.27
బళ్లారి	102.8	79.7	...	0.12	0.77
కర్నూలు	104.2	82.5	...	0.10	0.57
కడప	104.8	80.5	...	...	0.48
దొంగుగూరు	96.8	70.7	...	0.44	1.20
కొల్లూరు	* 99.0	74.5	...	0.08	1.08
నీలము	99.2	77.8	...	1.00	1.89
లోయంబుకూరు *	96.4	72.5	...	1.28	1.89

సర్వత్ర తిరిగి నా యా రారము పడిపోవుచున్నది. వాయువాల్లో నీ నుటికలెనే కలరు. అది యిప్పుడు మాయముకంటె కొంచెము ఎక్కువ. కొద్దిగ వాయువు బలపడింది వాయువు రాజధాని ఉత్తరము దక్షిణములుగను, దక్షిణమున నానాముఖములగు వీచుచున్నవి. కర్ణాటకము, సర్కారులలో మధ్యమెన్నటికి కర్ణాటకమునకు మాయముగ అనగా తూర్పుదిక్కున తక్కువగనున్నది. తూర్పుదిక్కు, కర్ణాటకము, పశ్చిమోద్రమండలములలో ఎక్కువేమి మాయముకంటె తక్కువ. పడమరను మాయముకంటె అది కొంచెము ఎక్కువ. పడమటికి తీరమున గాత్రివేడి మాయముకంటె ఎక్కువ. సర్కారులలోను, తక్కువవోట్లకు తక్కువ. వాయువునందలి ఆర్ద్రత చెప్పి పురి తీరము: నెక్కువగను, కొండప్రాంతములలో తక్కువగను తక్కువ ప్రతేజములలో నిచ్చుటలెకు ఉన్నది. అన్ని వోట్ల ముఖ్యము తగ్గినవి; దక్షిణపు చివరకు ముఖ్యగ నున్నది. సర్వత్ర ఉరుములు ఆరుముచున్నవి. వర్షము ముగియలేదు రెండువోట్ల మాత్రము జల్లులు పడినవి.

ఉరుములు ఆరుచుచున్నవి.

శేషము ఆంగను,

అక్టోబరు నాతావరణ కార్యక్రమము.

వర్తకలాభమును పరిశీలించుట.

25-4-19 నుండి ఇంకెక్కు ఎక్కువగ నమ్మరాదనియు ఈ ధర చొదల విక్రయించవలయుననియు కొరవమువారు త్రరపుజేసిరి. దీనినే 29 నెంబరు సైనికశాసన మనెదరు. చిల్లర ధరలను గూడ నిర్ణయించిరి. ఈ ఉత్తరవులకు ఉల్లంఘించి ప్రవర్తించినవో శిక్షకు పాత్రులగుదురు.

Indian Industrial Progress.

General Meeting of Bombay Millowners' Association.

Mr. C. N. Wadia's Stirring Address.

Primary Education and Fiscal Autonomy Urged.

BOMBAY, April 25.

Presiding over the annual general meeting of the Bombay Millowners' Association, Mr. C. N. Wadia, the retiring Chairman delivered an address surveying the events of the past year. At the outset he referred to the supreme event of the year, which had overshadowed and incidentally coloured everything else, the great war which had just ended. The hour had struck for a greater and better world to come into existence. It now remained for the British Empire to bring into mankind in general peace and freedom, it had so strenuously and successfully fought for. Referring to the report of the Indian Industries Commission, he said there were two vital necessities for the progress of India. The first was universal primary education and the second was fiscal autonomy. He thought that the report would have been fundamentally different if the Commission had known before they started on their labours, whether the future policy of India was to be based on fiscal autonomy or not. The result of this restriction was neither happy nor conclusive. A new department was to be created and its headquarters must be with the Government of India. If the analogous experience of the Department of Commerce was to be a guide to this new inauguration, one could predict with safety and certainty that the Indian Industries Commission might have been saved its colossal labours and its portentous reports. The Department of Commerce, Mr. Wadia declared, inspired probably the least confidence of all the departments of the Government of India. He objected to the meteoric flights of officials of this department to Bombay, Calcutta and Madras for a day or two and their subsequent return to Delhi and Simla. He conceived that matters of movement in the industrial and commercial world were not susceptible to regulations either by meteoric flights or despatches of prescriptions of the soothing syrup variety. Like all problems they had to be deeply studied "in situ". In support of his drastic criticisms of the Department of Commerce, Mr. Wadia cited as examples the coal supply crisis and cloth shortage. He criticized the way in which both these subjects had been handled and maintained there were many such examples of failure to cope with. Talking of commercial cables, he complained that while cotton quotations from Liverpool were held up for ten days, the news of a silly actress taking an overdose of chloral with her breakfast was called on the morning it occurred. The plain lesson of these experiences was that their relations with the State in regard to commercial and industrial problems must be worked out up to the spot in a country like India with its immense diversity of interest. The centralization induced lifelessness, delay and ignoring of special local conditions, but the functions of any Imperial Department which must be established should be limited to just those duties which must devolve on the central authority under a federal system, including, perhaps, those of co-ordination and research, while the main work was committed to provincial departments. Only provincial departments could have a knowledge of local conditions and close relationship which must exist with men actually engaged in industry and commerce and the elasticity essential to make a State industrial organization effective. He insisted, therefore, on a provincial department of industries being substantially independent of the central Government, spending its own revenues drawn from local Governments, staffed by its own officers in the prime of life and always located in the city of Bombay, so as to be free from disturbances and delays inseparable from frequent migration to the hills. Above all he insisted for the services of younger men. Their Government was and had been mainly composed of men long past their physical meridian and long past their mental best. The consequences that the horizon was narrowed, mentality was dimmed and disinclination to arduous exertion was established and stagnation held full sway, all inimical to the best interest of Government.

Excess Profits Tax.

Mr. Wadia next passed on to the Excess Profits tax, which he characterized as an oppressive measure. He detailed the various objections that were raised against the imposition of the tax, and said they could only be thankful that the first would also be the last year of its malevolent existence.

Cotton Contracts Committee.

Dealing with the establishment of the Cotton contracts Committee, he said the result had exceeded the expectation. Wild speculations had been so far throttled, although variations in the prices of cotton had exceeded anything known to a generation. The new machinery of control had been equal in coping with big gamblers, and corners being eliminated from the market, transactions were limited to those interested in the trade. He looked forward to the time when Bombay would be the largest individual cotton market in the world and that at no distant date. Proceeding, Mr. Wadia expressed serious concern at the increase of imports from Japan. First of all there was a great falling off in their import trade in yarn to China. Last year it was less than 26 per cent of what it was in pre-war days, and they had to go back as far as 1885 before they saw the like of such attenuated and despairing figures. They were told that this grave diminution was due to want of freight but how was it to be credited when Japan was able to transport much more than her usual pre-war requirements of cotton. He appealed to patriotic shippers and large millers whose business was to export yarn to China, to make every sacrifice to start a line of steamers of their own to that country or come to some arrangement about securing freight over a term of years at a

fixed rate. At present owing to rebates Japan could not only buy and carry away Indian cotton, but spin it and deliver it in China at 20 greater transport charges. Worse than that, Japan had been able to bring back the cotton woven from Indian cotton to Bombay and compete with local mills in local trade. Japan's increase of cloth importation into India had reached the very high figure of a thousand per cent. He was told on good authority that Japan had ordered no fewer than three million spindles, which was double the number of spindles at work in Japan. The future, therefore, could not be viewed with equanimity. If the Government allowed unrestricted dumping of that enterprising competitor, Japan, whose mills were worked for 22 hours a day and who paid neither excise duty, super-tax, nor the excess profits tax, their China trade would be wiped out in the next ten years for a certainty, unless energetic measures were taken to obtain cheap transport and unless an export duty was placed on cotton to countries outside the Empire. Cheap transport was the backbone of the export trade, and the Government ought to come to their assistance to assure it.

Economic of Troubles of Employees.

Mr. Wadia next referred to the recent mill strikes in the city. He declared that the strike was the culmination and protest of the economic troubles of the mill employees. The Government of Bombay were to be heartily congratulated on the steps they took to maintain law and order. One hundred and fifty thousand people turned loose on the streets of Bombay required discreet handling, if riots and looting were to be prevented. The result of the steps taken was a testimony to the Government's wisdom, foresight and firmness. One remarkable feature of the strike was that the united action of the men compelled all mill owners in turn to united action to meet the crisis. That a just, reasonable and speedy compromise was brought about was largely due to His Excellency, who from the outset took a keen interest in the dispute. The strike had not altogether been in vain. If the members of the Association had learnt the necessity of co-operation, of standing loyally to each other, of acting in union and concert and even sacrificing themselves for the common weal, it was no use blinking facts, they would have other demands from labour and unless they were prepared to act as a body with a single mind, a single voice and a single purpose, disaster might soon overtake them.

Position of Mill Operatives.

The speaker next touched upon the position of mill operatives. It was a most difficult problem. Their operatives were agriculturists last. Attractions of their village held them until all their resources were completely exhausted and necessity once more drove them back to Bombay and to mill work. The management and the operatives remain ever strangers to each other. There was no co-operation, no joint interest. He felt quite certain that so far the millowners were all groping in the dark for a remedy for their vagrant and unsatisfactory labour. Good housing was not only desirable, but absolutely necessary and every employer should make some efforts to house all, if not some considerable portion, of their operatives. It was impossible to shift operatives and their families from villages and replant them permanently in Bombay. No amelioration of the terms of their labour would achieve that impossibility. Agriculturists they were and agriculturists they would remain till the end of time. The best they could do was to house them well, educate their children and to a certain extent reduce the hours of their labour. Nobody could doubt the extreme importance of housing mill employees satisfactorily. The means of doing so were only in question. The work was up to the Government, up to the Municipality and up to themselves as employers to do their respective shares. He asked the Government to use their powers to acquire land and build necessary buildings, the Municipality to forego all taxes and supply water free for fifteen years and the millowners for a like period to contribute one rupee per man per head of twenty per cent, of the operatives employed. He suggested that the Government of India might very well be asked to financially help the scheme as they absorbed no less than fifty lakhs per annum from Bombay mills in the shape of excise. Supposing that the Imperial Government were to grant one crore of rupees, it was not asking too much, the rest would be plain. He was sure if all parties were brought together by their zealous and enthusiastic Governor, the scheme would mature to quick fruition.

Question of Wages.

Referring to the question of wages, Mr. Wadia dilated upon the difficulty of standardizing the same. The Committee had, however, the matter in view. In conclusion he said that the cotton mill industry had immense possibilities and he appealed to all to take full advantage of it.

Mr Leslie Hunt.

Mr. Leslie Hunt, who followed Mr. Wadia, said that it was the desire and legitimate interest of the cotton textile industry of India to expand until they could convert into finished article all their raw material that was at present grown in this country, not to mention that extra quality which they trusted would be grown in future. He was pleased to see that the Government had budgeted for a large increased expenditure on agriculture. He looked forward to the day when every district would have its Government farms and agricultural school and every village would have its demonstration plot.

Cotton Growing.

Referring to cotton growing he expressed the hope that the recommendations of the Cotton Committee would be rapidly pushed on. He was disappointed that there was no recommendation in the report for direct tax on cotton. He would like to see a tax of one rupee per bale on every bale pressed. That would interfere with nobody and would produce from twenty-five to thirty five lakhs per year. He predicted that such a tax would in five years yield between forty and fifty lakhs. The amount, if wisely spent, would yield tremendous results. Referring to the excess profits tax, he regretted that its imposition had received the greatest set back to the mill industry. Before the tax was mooted large schemes of expansion and renovation were rife for fulfilment and they only waited for permission to import the necessary machinery and the permission to float new concerns. All that had been knocked on the head, and Japan was placing large orders for additional machinery, while India was not buying any new machinery, not even buying her pre-war annual average in spite of being five years without any new machinery. The incidents of the tax was far more damaging than the tax itself. Its retrospective nature had dried up the financial stream. He trusted that no further attempts in that direction would be made. Proceeding Mr. Hunt said that the cotton textile industry in India had special claim on the Government over and above all other industries. Dealing with the question of new markets he thought that they would be well advised if they were to thoroughly investigate the possibilities of foreign markets by means of a commercial traveller or a trade commissioner of their own. A practical man who knew the difference between warp and weft should travel in South Africa, Mesopotamia, Arabia, Egypt, and Syria, and should submit reports, backed up by samples of the requirements of the various prospective customers, together with the names of leading merchants of different countries.

Mr. N. N. Wadia.

Mr. N. N. Wadia disagreed with the chairman in regard to the remarks on the successful working of the Cotton Central Board and the Cotton Central Committee in Bombay. Referring to the Indian Industries Commission Report he wanted to know what action the Government were going to take and pleaded for fiscal autonomy.

Report Adopted.

The report for the past year was adopted and the proceedings terminated with the usual thanks to the chair.

"Amrita Bazar Patrika"

Deposits 10 Thousand Rupees.

CALCUTTA, April 26.

Before Mr. Swinhoe, the Chief Presidency Magistrate, yesterday, Mr. Miral Kanti Ghose, keeper of the "Amrita Bazar Patrika" Press, made a security deposit of Rs. 10,000 in terms of the Magistrate's order, the previous security deposit of Rs. 5,000 being forfeited to the Government. The Magistrate permitted Mr. Miral Kanti Ghose to file a declaration as keeper of the "Patrika" Press.

The "Basumati's."

Upendranath Mukerjee, keeper of the Basumati Press, having died recently, his son yesterday applied for a declaration as keeper of the press making a deposit of Rs. 1,000 as security in the court. The application was granted. The Basumati is a vernacular daily paper, of which Mr. Hemendra Prasad Ghose is the Editor.

The Murder of Amir.

Fate of the Assailants.

SIMLA, April 26.

Information regarding the important Durbar held at Kabul on the 13th instant, is now filtering through to the frontier. The Amir, who was dressed in khaki, explained the object of the Durbar by saying that he wished to present to the assembly the enquiries he had made and the tentative conclusion he had formed regarding his father's murder and to ask the Durbar for their opinion and guidance in deciding this all important matter. Papers and files were then produced and the complicity and fate of Sardar Nasrullah Khan were discussed. Some of those assembled advocated the death sentence. The Amir himself recommended imprisonment for life. The discussion finally resulted in the unanimously finding by the Durbar that Sardar Nasrullah Khan should be punished by imprisonment for life. Colonel Shah Ali Raza was convicted of the actual assassination and sentenced to death, a sentence which was carried out immediately after the Durbar. Before the Durbar closed the Amir made a stirring speech. The emotion with which he delivered it evidently made great impression on the assembly, and the passage which impressed them most is said to have been to this effect:

"The object which occupied my mind ever since the death of my lamented godson (?) and which by the grace of God and through the sincere help and loyalty of both civil and military has now been achieved in vengeance for my father's murder. 'Ever since the death of my lamented Godson' I have worn khaki, and on hearing of his death I drew my sword, [the Amir here raised his sword aloft] and have kept it drawn until now when I sheathed it once more in triumph at my sacrifice." On the Durbar coming to a close the Amir rode away followed by a crowd of Durbaris.

Postal Strike Ended.

ALLAHABAD, April 26.

The strike of the postal peons at the Allahabad Post Office ended yesterday after an interview between the Postmaster-General and the men.

Long-Distance Aviation.

LONDON, April 20.

ST. JOHN'S:—To-day promises to be very fine for flying and if mid-ocean conditions are favourable the airmen hope to start this afternoon.

NOON:—The airmen will not start to-day owing to mid-ocean storms.

Mr. Horniman Taken to England.

Bombay Government's Order to Leave India.

The "Bombay Chronicle" Suspends Publication.

BOMBAY, April 26.

An order to leave India was served on Mr. Horniman this afternoon, and he was immediately taken on board a steamer leaving for England.

The "Bombay Chronicle."

An order was also served on the Directors of the "Bombay Chronicle" requiring them to submit all matters to the Government before publication.

Publication Suspended.

A meeting of the Directors was held subsequently, and it was decided to suspend publication as submission to censorship was considered humiliating and prevented free expression of public opinion.

LATER.—The Governor of Bombay, with the sanction of the Viceroy, yesterday ordered Mr. Horniman, Editor of the "Bombay Chronicle" to embark on a vessel for England at once. The Government were satisfied that Mr. Horniman was in a fit condition to travel, and his passage was ordered to be immediately provided.

Mr. Gandhi's Protest.

Mr. Gandhi has issued a statement expressing equal sorrow and pleasure at Government's action, and describing Mr. Horniman as a brave and generous Englishman who has fearlessly exposed wrong wherever he has seen it and who has been an ornament to his race.

Mr. Gandhi exhorts his followers to remain perfectly calm and refrain from all demonstrations, protests and violence.

The Order on Directors.

BOMBAY, April 27.

The following order was served upon the Directors of the "Bombay Chronicle" to-day: Whereas you are the Directors of Indian Newspapers Company Ltd., Bombay, which owns the "Bombay Chronicle Press" whereat is printed a newspaper known as the "Bombay Chronicle" including Sunday edition thereof, and whereas the said press is in your possession and under your control as Directors of the said company.

Prejudicial to Public Safety.

And whereas in the opinion of the Governor of Bombay in Council there are reasonable grounds for believing that you have acted, are acting and are about to act in a manner prejudicial to public safety through or by means of the said Press.

Censorship Imposed.

Now, therefore the Governor of Bombay in Council in exercise of power conferred upon him by Rule 3 of the Defence of India (Consolidation) Rules 1915 is pleased to direct that you shall take order with the said press in the following manner, namely that you shall prevent the said press from being used for the printing of any matter for publication unless such matter has been previously submitted to and approved by Maurice Webb, Esq., I. C. S., New Custom House, Ballard Road, Bombay. And you are hereby informed that if you knowingly disobey this direction you will be liable to penalties prescribed by Rule 5 of the Defence of India (Consolidation) Rules 1915 Dated this 26th day of April 1919.

By order of His Excellency the Right Hon'ble the Governor of Bombay in Council,

[Sd.] J. CRERAR.

Directors Meeting.

On receipt of the above order a meeting of the Directors of the "Bombay Chronicle" was held in the evening Mr. M. A. Jinnah, Chairman of the Board, Presiding, when it was resolved unanimously that the publication of the "Bombay Chronicle" including Sunday edition thereof be suspended [pending decision of the shareholders] as in the opinion of the Directors to continue publication of the newspaper subject to censorship would be objectionable not only because it would be humiliating but also because it would prevent the paper from being an organ of free expression of public opinion.

Mr. Gandhi's Manifesto.

On receipt of the news of Mr. Horniman's deportation Mr. M. K. Gandhi issued the following manifesto:—To brothers and sisters. With great sorrow and equal pleasure I have to inform you that the Government have today removed Mr. Horniman from Bombay and he has been placed on board a steamer bound for England. Mr. Horniman is a very brave and generous Englishman. He has given us the mantram of the liberty. He has fearlessly exposed wrong wherever he has seen it and thus has been an ornament to the race to which he belongs and rendered it a great service. Every Indian knows his services to India. I am sorry for the event because a brave Satyagrahi has been taken away while I retain my physical liberty. I am glad because Mr. Horniman has been given the occasion of

fulfilling his pledge. The publication of the "Chronicle" will for the time being be discontinued because the directors have wisely decided not to accede to the improper demands of the Government. In reality however the continuance of the "Chronicle" without Mr. Horniman would be like attempt to sustain a body when the soul has departed. The condition I have described is truly serious. Satyagraha is on the anvil. At the same time this is a fine opportunity for demonstrating its purity and its invincibility. It will rest with Satyagrahis and other inhabitants of India to take advantage of the opportunity. I can fully appreciate the deep wound that will be earned to every Satyagrahi by the separation of a dear comrade. The nation will certainly feel hurt to find that the one who presented it with a daily draught of liberty is no more in its midst. At a time like this Satyagrahis and others will in my opinion, demonstrate the true affection for Mr. Horniman only by remaining perfectly calm. It will be sheer thoughtlessness to break the peace. Modern civilisation challenges the ancient Satyagraha which is based upon the teaching of the ancient civilisation and if India accepts Satyagraha the superiority of the ancient civilisation will be vindicated. The world will see modern civilisation in its nakedness and there is no doubt that its votaries will retreat step by step. The following are the practical suggestions I venture to place before you: There should be no stoppage of business anywhere in Hindustan. There should be no large public meetings of protests, no processions, no violence of any kind whatsoever and every effort should be made to stop any tendency thereto. Ask Satyagrahis and the sympathisers not to lose faith in the efficiency of Satyagraha and firmly to believe that the Satyagraha pledge will be carried out to its entirety.

Official Communication.

BOMBAY, April 26.

(Delayed in Transmission).

The following has been officially communicated to the Associated Press:—The Governor of Bombay in Council with the previous sanction of the Governor General-in-Council has caused an order to be served on Mr. B. G. Horniman, Editor of the "Bombay Chronicle" directing him to leave British India by a steamer bound for England.

LATER.—Order for leaving British India was served on Mr. Horniman by the Commissioner of Police this afternoon at his residence. He was thereupon taken to the steamer which is carrying him to England.

Order has been served on all directors of the "Bombay Chronicle" requiring them to submit for the approval of the Government every matter that might hereafter appear in the "Bombay Chronicle". The "Chronicle" cannot come out until a new declaration is made by a printer and publisher in place of Mr. Horniman.

No Fresh Disturbances.

LAHORE, April 26.

The following Press "communiqué" is issued by the Punjab Government: Reports from districts show that no fresh disturbances have occurred in an area. A movable column proceeding from Lyallpur has made five arrests in the village in which the canal wire was cut. It is reported that shopkeepers in Gurgaon are now laying in local supplies, to guard against the possibility of any renewal of "hartal" in Delhi.

A Muslim Manifesto.

An important manifesto has been issued by the Secretary of the Anjuman-i-Islam which has the custody of the Badshahi Mosque at Lahore. It condemns the action of those who turned a sacred place into a platform for political speeches, and while expressing regret for the misuse of the mosque in this manner, announces that steps will be taken to prevent similar action in future.

An Important Order.

SIMLA, April 26.

A "Gazette Extraordinary," dated the 25th April says:—In pursuance of section (2) of the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act, 1915, 4 of 1915, the Governor-General-in-Council is pleased to direct that the following amendment shall be made in the Defence of India (Consolidation) Rules, 1918, as subsequently amended, namely, for rule 24 of the said rules the following rules shall be substituted, namely:— (24) No person shall induce or attempt to induce any person in the service of His Majesty or of any Railway Company to disregard or fail in his duty as such servant.

False Rumours.

The following are a few of the false reports that are being vigorously spread through the Punjab in order to inflame the ignorant classes:—(1) Only four persons, viz, those who carry the bier may now attend a funeral. (2) The Government intends to take 80 per cent. of the Zemindars' grain leaving him only 20 per cent. (3) All persons conversing in groups are liable to arrest. (4) Persistent false rumours are spreading wholesale diversions of sepoy from regiment(sic). (5) At weddings the Government takes half the bride's marriage portion. (6) Rumour that the Golden Temple, Amritsar, had been seriously damaged had been widely circulated.

Papers Proscribed.

DELHI, April 26.

The local vernacular papers, the "Vijā," the "Congress" and the "Inquilab" have been served with orders of the Punjab Government prohibiting their entry into that province.

Press Act in Punjab.

LAHORE, April 26.

The Punjab Government has proscribed all copies and all reproductions of the issue dated the 12th April, 1919, of the weekly newspaper "Inquilab," published in Urdu at Delhi, under the Press Act.

Government Acknowledgment.

LAHORE, April 26.

The following Press Communiqué is issued by the Punjab Government:—Many instances have come to the notice of the Lieutenant Governor in which loyal Indians of all classes have rendered active assistance, often at risk to themselves, in protecting British officers, soldiers, ladies and children who were attacked or threatened by the mob at Amritsar, Kasur and elsewhere in the recent disturbance. The Government desires that all such cases should be carefully ascertained and verified from the persons concerned, so that due recognition may be shown by the Government of these

services in the cause of loyalty and humanity. Heads of departments, Commissioners and Deputy Commissioners have been instructed accordingly.

Accommodation for Troops.

In addition to the buildings already occupied by the troops in Lahore (Forma Christian College and Hostel and Government Medical College Hostel a part of the Government Medical College has now been taken for their use.

Restriction on Hackney Carriages.

The latest orders issued under Martial Law direct, in order to lessen the chance of further loss and inconvenience to the public by reason of any "hartal" or "Sal" to ply for hire, that on or after Monday, the 28th April, 1919, no landau gharry, tonga or rickshaw shall ply for hire in the area under command unless in possession of a permit signed by the Commanding Officer or by an officer acting on his behalf, which permit will be issued on payment of Rs. 6 for first class landau, Rs. 5 for 2nd class gharry, Rs. 3-8-0 for 3rd class tonga, [a] Rs. 3 for 3rd class tonga [b] Rs. 2 for 4th class [rickshaw] and Rs. 1-8-0 for driver's permit. The driver of every such licensed vehicle shall also be in possession of a military permit to drive such vehicle, for which a charge of Rs. 3 will be made. The failure to obtain such licenses and permit will be dealt with as a breach of Martial Law.

Mischivous Students.

Order No. 27 says:—As the Officer Commanding has reason to believe from the information laid before him that a large number of students at the King Edward Medical College, Lahore, have openly given expression to seditious sentiments and cries and as he desires to limit the mischievous activities of such students, he therefore, makes the following order:—

(1) No student on the rolls of the said College at present residing in the area under my command shall leave such area without a permit signed by me or on my behalf.

(2) All students of the 1st, 2nd, 3rd and 4th years of the M. B. B. S. class of the said College now residing in the area under my command, except those to whose loyalty I am satisfied and to whom on the recommendation of the Principal I may grant exemption, will, from the promulgation of this order, report themselves to the Officer Commanding the troops at "Patiala House" daily at 7 A.M., 11 A.M., 3 P.M., 7 P.M. and remain there until the roll of each student has been called by an officer appointed by the Principal and approved by me and until they are dismissed by the Officer Commanding.

(3) The 4th year students are exempted from attendance at the 7 A.M. roll call.

(4) At 11 A.M. on Saturday, the 26th April, in lieu of the roll call at "Patiala House," such roll call will take place at the Fort, Lahore, and every such student in possession of a cycle will then and at that hour deliver it to the officer appointed by me, and thereafter during the continuance of Martial Law or until such time as I reverse or modify this order, any such student in such possession of a cycle shall be deemed to have contravened the Martial Law, and I warn all such students that absence from any roll call without reasonable excuse will be severely punished.

Control of Profiteering.

The latest Martial Law, order No. 29 just issued directs that from and after 5 P. M. of the 25th April until further notice, it shall be contravention of Martial Law for any dealer in atta to (1) refuse to sell atta when required to do so, and (2) to supply less than 6½ seers per rupee, which will allow such retail dealer an excellent profit of annas 5 to 5½ per maund, or say 5 per cent, per diem on his capital involved. The current retail price for 'atta' was 5½ seers per rupee, whilst 'atta' can be purchased by retail shopkeepers at Rs 5-13-0 per maund, so that such shopkeepers were making profits of about Rs 1-7-4 per maund which is approximately equivalent to 25 per cent per diem. Disobedience to his order will result in prompt and severe punishment under Martial Law.

Punjab Government's Proclamation.

LAHORE, April 26.

(Delayed in transmission.)

The following proclamation is issued by the Lieutenant Governor of the Punjab:—In view of the persistence of false rumours as to the acts and policy of the Government spread by evil minded persons in order to create alarm and hostility to the Government among the ignorant and credulous, prompt measures must be taken by all officials of the Government and by all law abiding and respectable persons to contradict such rumours. People can be assured on the following points among others:—

(1) The Government has no intention of interfering in any way with the customs of the people as regards births, deaths, marriages or in any other respects and is it in contemplation to levy any fees on these occasions.

(2) No extra taxation of any kind is proposed except an income tax on Shukars and traders who have more than Rs. 30,000 or more in a year out of war profits. Even this extra income tax will be only temporary and for war expenses.

(3) On the other hand incomes between Rs. 1000 and Rs. 2000 have been entirely exempted from income tax this year Agricultural income is still as before exempt from all income tax.

(4) No alteration whatever has been made in land revenue cesses or water rates.

(5) No interference whatever is intended with standing crops and with rights in land.

(6) No interference whatever has been made or proposed in existing rights of inheritance.

(7) No damage whatever has been done to the Darbar Sahib at Amritsar where prayers and ceremonies go on as usual.

(8) No alteration whatever has been made in the existing orders which allow wearing of kirpans by Sikhs.

(9) Army was enlisted for the period of war and for six months after war and to keep that promise and to release Zemindars to return to their villages troops are being demobilized as quickly as possible.

(10) The police have been given no fresh powers whatsoever.

(11) Everyone is recommended to read the Rowlatt Act and it will be seen that all rumours about it are false. Copies are being distributed in large numbers.

(12) Public meetings cannot be held without permission because of the present unrest. Those districts are Lahore, Amritsar, Jullundhur, Gujranwala, Lyallpur and Multan, but even in those districts there are no restriction on family or purely religious gatherings.

(13) Martial Law has been proclaimed in the districts of Lahore, Amritsar, Gujranwala, Gujarat and Lyallpur, where heinous offences have been committed where murders and arson have taken place and where railway and telegraph lines have been interfered with. Where Martial Law has been proclaimed restrictions have been imposed for the protection of public. Trains do not run at night and 3rd and intermediate class tickets are issued only on permit. These restrictions are only temporary and they will be removed as soon as possible and as soon as all classes of people again become law abiding and peaceful.

(14) The statement that there is any connection between martial law and Rowlett Act is absolutely false as any one can see by reading Rowlett Act.

(15) Martial Law will not be extended to any district in which there is no disorder, but if the people listen to false rumours now contradicted authoritatively and rise in rebellion and disorder they must expect to find Martial Law applied to them.

(16) People who spread or who repeat false rumours should not be listened to but should be arrested and should be made over to those in authority.

(17) People should remember how in the past and especially during the war they had been deceived by false rumours. The people of the Punjab are now learning how baseless these rumours have been. Order has been restored almost everywhere by prompt action of troops, British and Indian whom mischief makers attempted to malign and by loyal co-operation of the great mass of rural population. Existing precautions must however be retained at least till all criminals are brought to justice. For this purpose Tribunals are now sitting. The Lieutenant Governor counts on the assistance of all loyal citizens in restoring the good name of the province which had been supplied by recent events in certain districts.

(18) Finally he assures them that there had been no change whatever in the policy of the Sikar which is now and always to protect the peaceable and to punish criminals who disturb peace. All persons should therefore go about their lawful business as usual and should rest assured that they are under the protection of the King Emperor.

[Sd.] O'Dwyer.

The following Press Communique is issued by the Punjab Government reports of moveable columns show that there is evidence that official contradiction of rumours which were finding credence among rural population is having good effect and that excitement previously noted in many of the villages is decreasing.

Miss Sherwood who was assaulted in Amritsar riot of the 10th instant and whose life was then saved by some Sikhs is proceeding to England early next week. She is still in a serious condition owing to injuries inflicted on her and it has been necessary to secure special medical attendance for her on the journey.

LAHORE, April 27.

The following Press Communique is issued by the Punjab Government:—In its issue of the 15th April last a Madras paper "New India" asserted that the Punjab Government had passed an order that papers owned by Indians should publish no reports of recent disturbances unless they had been passed by Censor. The statement that this order applied only to Indian owned newspaper is altogether untrue.

Order of pre-censorship was passed on all newspapers in the provinces without distinction. Alleged discrimination has formed the subject of comment in papers published in Calcutta doubtless acting on the comments of "New India" and it is to be hoped that they will now take opportunity of informing their readers of the true facts of the case.

DELHI, April 27.

The Hon'ble Pundit Motilal Nehru of Allahabad and Dr. S. P. Shroff, a local eye specialist, have replaced two members of the non-official commission. The latter gentleman has been attending the sittings of the Commission. Pundit Motilal has not yet arrived. The Secretary to the Commission states that over fifty witnesses have been examined and the Commission expects to conclude recording evidence shortly.

A Sensational Disappearance.

TINNEVELLY, April 26.

Reports of a sensational nature have been received of the mysterious disappearance of the Karnam of Kalvai in the Srivaikuntam Taluk. It would appear that Sankaranarayana Pillay, the Karnam in question was for some years unpopular with the Maravars of the locality, owing to his strict discharge of his duties and an attempt on his life was made some time ago by the Maravars, when they carried him and the cotton which he was sleeping and maltreated him. For this outrage proceedings were taken against the Maravars by the Joint Magistrate of Tuticorin, who bound over some of them for long periods and gave the Karnam a Police escort. A few evenings ago the Karnam left Kalvai for Srivaikuntam in a bullock bandy driven by his servant and was last seen at Atichanallurparambu, the scene of many crimes. The mysterious disappearance of the Karnam, his servant and bandy for several days has created a painful sensation in the district and foul play is suspected. It is said that one of the bulls of his bandy was found straying with its car cut.

Egyptian Protectorate.

Recognised by U. S.

LONDON, April 24.

The "Times" Paris correspondent understands on excellent authority that the United States has recognised the British Protectorate in Egypt. This step may apparently be attributed to the efforts of the Egyptian Nationalists to make play with President Wilson's fourteen points against the British position in Egypt. Dr. Wilson is understood to have every sympathy with the idea of the gradual evolution of some form of representative or autonomous Government in Egypt, but recognises the great services rendered to Egypt by British administration and feels strongly that bloodshed and outrage are not methods whereby a people can prove its political maturity.

The Egyptian Question.

The French Press note the bad impression created by the Egyptian agitation at the moment when the Egyptian Nationalist Delegation disembarks in Europe.

The Peace Conference.

Terms with Germany.

LONDON, April 20.

BERLIN:—The newspapers are agitated on the subject of the peace terms and discuss the possibility of the National Assembly submitting them to a plebiscite.

The "Tageblatt" says:—If the terms are irreconcilable with President Wilson's points, counter-proposals must be made and, if the "Entente" refuse to negotiate the demands for our submission, we must refuse to sign.

"Vorwaerts" says it is unthinkable that the international conflict can be ended without negotiations.

The "Lokalanzeiger" says the "Entente's" Note does not exclude negotiations.

The "Taegliche Rundschau" urges the nation to be firm and insist on negotiation.

The "Tages Zeitung, Kreuz Zeitung" and "Germania" talk in heroic vein about refusing to sign.

Further Deliberations.

The Adriatic Question.

LONDON, April 21.

PARIS: Havas Agency states that President Wilson has decided to take no part in the discussion to-day on the Adriatic question. French diplomatic circles assume that President Wilson's motive is the fact that America has not signed the Pact of London. Whatever may be decided will have to be signed by President Wilson as the representative of the United States at the Conference.

The Rhine Frontier.

There is good reason to believe that in the peace preliminaries, mention will be made in the guarantees exchanged between Britain, France and America regarding the future security of France on the Rhine.

The League of Nations.

During the coming week the Covenant of the League of Nations has to be adopted in its final form.

The Japanese Amendment.

The Japanese amendment calling for the insertion in preamble of a clause recording the equality of Nations will certainly come up, creating a certain liveliness at the Conference at the last moment.

The 'George Washington' At Brest.

BREST, April 21st.—The liner 'George Washington' has arrived.

Anniversary of Zeebrugge.

Admiral Beatty to Visit Paris.

LONDON, April 22.

PARIS.—Admiral Sir David Beatty, with naval contingent of 160 officers and 1,000 petty officers and men is expected in Paris on Wednesday on the anniversary of the Zeebrugge victory.

French Labour.

An Eight Hour Day.

LONDON, April 19.

PARIS:—Havas Agency states that a law establishing an eight-hour working day has been passed by the Chamber of Deputies.

German Outrages.

American Women's Protest.

LONDON, April 19.

PARIS:—Havas Agency states that five million American women have joined the French women in protesting against the outrageous crimes committed by the armies of the Central Powers against women, and demanding the punishment of the guilty.

Trouble in Vienna.

Cases of Incendiarism.

LONDON, April 21.

A telegram from Vienna reports that firing has occurred between unemployed rioters and the Police. The Parliament building was subsequently set on fire, also several other places, but the flames were extinguished by nightfall and order was restored.

Count Czernin.

A Canard Refuted.

LONDON, April 21.

COPENHAGEN:—A telegram from Vienna states that Count Czernin has telegraphed from Feldkirch denying the report of his flight and subsequent arrest.

Situation in Egypt.

Indian Patrol Ambushed.

LONDON, April 23.

CAIRO, April 21st:—A communique states that an Indian patrol was ambushed on April 19th at Abutor near Tantah one being killed and four wounded, nine of assailants were killed and several were subsequently arrested.

Egyptian National Police Corps.

Formation Forbidden.

LONDON, April 21.

CAIRO APRIL 18th:—The authorities announce that anyone found wearing badges of the Association of the National Police formed under the leadership of a deputy ostensibly to preserve order will be arrested as the formation of such a corps was forbidden.

Cairo Quiet.

LONDON, April 21.

CAIRO, April 19th.—A communique states that Cairo is now quiet and that there have been no new casualties during the last three days.

Indian Camps Stoned.

Rioters Publicly Flogged.

LONDON, April 25.

CAIRO, April, 22nd:—A communique states that villagers stoned the Indian Camp near Tantah on April 20th. The village was afterwards surrounded. Six ring-leaders were arrested and 23 rioters were publicly flogged.

Bolshevik Russia and Germany.

Reported Alliance: Formal Treaty Signed.

LONDON, April 21.

The "Daily Telegraph" learns from Warsaw that a formal treaty was signed last week between Germany and the Russian Bolshevik Government under which Germans will reorganise the Russian Railways and will send a thousand military instructors for the Russian Army. Russia undertakes to send to Germany an agreed amount of provisions every year and also undertakes not to enter into negotiations with the Entente. Russia will assist Germany militarily in case of need during the next twenty years.

కృష్ణామండల సభలు.

రెండవదినము ఉదయమున సంఘసంస్కరణసభ ప్రారంభమయినది. ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వాత్సర్యముతో వరిజమించిన సంస్కరణ సభను మామూలుగా మండలసభతో జరుపుట నిక నావీర్యము కలెనని చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారిక తీర్మానమున ప్రవేశ పెట్టిరి. వాదప్రతివాదములు జరిగినతర్వాత సభ ముగియవలెనని ఉదయమునకునిలిపివేయబడెను మధ్యాహ్నము రాజకీయసభ ప్రారంభమయినది. గౌరవనీయులగు శర్మగారు రాజీనామాను ఉపసంహరించుకొన్నందుకు ఈసభవారు చింతించుచున్నారని తీర్మానముమీద అభిప్రాయభేదములు కలిగి ఈభాగమును వదిలివేయమని కొంతరు ఉంచుమని కొందరు తీవ్రచర్య జరపిరి. తుదకు ఉంచవలసినదనువారి పక్షమే గెలిచినది.

మూడవరోజున సంఘసంస్కరణసభ ఉదయము ప్రారంభమైనది. ముందునండి సంఘసంస్కరణసభ ఏకపక్షమున నడుపవలయునో ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొని నిర్ణయించి వైసలూ సభయందు డిల్ల్యుట కొక కమిటీని ఏర్పరచిరి. ఈ కమిటీకి కొడాలి శివరామకృష్ణరావుగారు కార్యదర్శిగ నేమింపబడిరి. అంతట సభ ముగిసెను. మధ్యాహ్నము 1 గంటనుండి రాజకీయసభ ప్రారంభమయెను. అనిలి సెంటుగారియెడల నమృతమహిమిని అను తీర్మానముమీద వాదప్రతివాదములు జరిగి తుదకు తీర్మానముచక తప్పదనిరి. తక్కినతీర్మానము లన్నియు నేకగ్రీవముగనే ఆమోదించబడినవి. ఈసభకు బ్రాహ్మణులెగాక వేంకటపతిరాజు, పెద్దిరాజు, నూర్య నారాయణరాజు, కె. వి. ఆర్. స్వామి, కానూరు వేంకటాచలపతి అయ్యగారు, గంపలనూడెం కుమారరాజుగారు మున్నగు బ్రాహ్మణేతరులను నచ్చియుండిరి. వర్షమునవచ్చి పంతు తీర్చుకొన్నది.

ఈ మూడు రోజులు తల్లాప్రగడ నూర్యనారాయణ రావు పంతులుగారి గీర్వాణవిద్యాలయము కోభ గాంచినది. ఎట్లకేటకు సభ జరుపుదముగా మగిసినది. ముందుసభ నర్నా పురండివి. తాలూకాలలో జరుప నాహ్వానమును నచ్చివచ్చి వైసలూసభ నూర్యనారాయణముతో దివి తాలూకాయందు దిగ్విజయముగా జరుగగల దని యభిలషించుచు కృష్ణామండలసభ లను గూర్చిన నాయభిప్రాయముల నింతటితో విరమించితిని.

ద త్తత్రైసికార మహాత్మ్యము:— కీర్తిశేఖరులున అనరవిరే శ్రీరాజా కొచ్చెర్లకోట రామచంద్ర వేంకటకృష్ణ రావు బహద్దరు బి. ఏ. జమిందార్ ఆఫ్ పోలవరం వగైరాల వారి భార్యగారు శ్రీవేంకటబుచ్చయ్యమ్మగారు భర్తగారిమరణకాసన ప్రకారముగ 18-4-19 తేదీకి సరియగు నిర్ధారణము సంపాదించి బంబయి నగరము పక్షము 11 గంటల ర నిమిషములకు తమ సోదరుడగు గురజాడ వెంకట కొలూరావు అను పిల్లవానిని దత్తునిగా స్వీకరించిరి. తత్సమయమునకు కాకినాడ పురప్రముఖులు దివాన్ బహద్దరు యరసేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారు రావుసాహెబు యెర్రమిల్లి వేంకటాపుగారు మొదలగువారును, బ్రహ్మశ్రీ బొమ్మకంటి సరసింహశాస్త్రిగారు బుచ్చ అబ్బయ్య సోమయాజులుగారు ఉప్పలూరి గణపతిశాస్త్రిగారు మొదలగువిద్వాంసులును దివాన్ బహద్దరు చిత్రపు వేంకటచలం పంతులుగారు దరణిప్రగడ శివరావుగారు పులిపాక వేంకటాద్రి పంతులుగారు మొదలగు బంధువులును దయచేసిరి. ద త్తత్రైసికారము తత్తహాముము మొదలగు వైదికకృత్యములు యథావిధిగ జరిపించబడినవి. రేయంబున బ్రాహ్మణులకు నిరంతరము ప్రదానము జరుపబడినది. ఆద త్తత్రైసికారము శ్రీ వేంకటబగ్గప్పగారు అను తాతగారి పేరుంచబడినది. మరునాడు కాకినాడ అన్న దాసనూజము ద్వారా బీదల కన్న దాసము చేయించబడినది. అని యొకరు వ్రాయుచున్నార.

కృష్ణామండల సభలు *

(నిడు 27^వ సభ గంపలగుడెంలో 10 కోటలకు జరుగునగా జిల్లాసంఘ సంచారకార్యదర్శిగారు మాగ్రామము కచ్చి ప్రాంతము కొత్తూరుకు ఆహ్వానింపబడినది కోరి ఈ తాలూకా ప్రమాణులగు పీడ్యులవలె రాలచే నుక ఆహ్వానపత్ర కనుగొని వెళ్లి. గంపలగుడెంలో జరిగిన గ్రంథాలయ కథకు మ-రా-శ్రీ, కల్లాకడ నూర్యనారాయణరావు కంతు తుగారు అధ్యక్షులుగా వచ్చినందున వారు కొత్తూరువాస్తవ్యులగుటచే సభకు ఈసారిని కొత్తూరులో జరుప నాహ్వానించుచుండిరి. ఫిబ్రవరి 20 తేదీన సంచారకార్యదర్శి కొదా లికివరామకృష్ణరావుగారు మాగ్రామము దయచేసి ఆహ్వాన సంఘము సేర్పాటుచేసి యుండిరి. ఆహ్వానసంఘ మేర్పడిన కోటనగారి కర్నాటగారి ఈసభలజయమునకై తోడ్పడిన వారు 66 గురు గలరు. ఇందు కథకోటన వాజరైనవారు కొంతరు. సభవాడైన కార్యదర్శులందరు దర్శనమియ్యరై నిజముగా ఈసభను జరుపవలెనని పట్టుదలగలవారు తుదకు ఇద్దరు గవ్వించిరి. అంతకు పూర్వము జరుపవలెనయ్యెను మరియు కృష్ణాదర్శిని జరుపవలెనయ్యెను అభిలాషగలిగి యుండుటచే కార్యదర్శియైనను వ్యాధియందు పేదయ్యెను ఏనిమమమున కానిమమము సభజరుగునాయననయ్యెను. సభ జరుగునని చెప్పవారికంటె సభకు రాకద్దరి కలుగలేన మహా సీయలచే సభయొకటి జరుగనన్న సంకతి తాలూకావాసులకు వెల్లడియ్యెను. నియోగి, వైదిక బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేశ్వర కక్షలు మాన్యుగు ఎన్ని విధముల అంతరాయములు రావలెనో అన్నియు జరిగినవి. ఆహ్వానపత్రకవై సంకతములు చేసినవారు అసంగతియే మరచిపోయి అధ్యక్షులకొనిరి. చందాలు కనూలుచేయలేదు. అనుకొనచుండగ నీ కాలము గడచి నది. ఈ నిరుత్సాహముతో పాటు పాకల వేముట మున్నగువముల దైవబలముచే జరుగుచుండెను. ఇట్లుండ ఏప్రిల్ 17 తేదీ వచ్చెను. వెనెడంటుగారు టంగుటూరి ప్రకాశము కుమార్తెగారు బొంబాయి వెల్లడిచని కెలిగ్రాం ఇచ్చిరి వారు రానిది సభయెట్లు జరుగునని కార్యదర్శిగారు సభ మే నెలలో జరుగునని వార్తాప్రకటన తంతుయిచ్చిరి. ఇంతలో మరొకరు 20 తేదీన ప్రారంభము కావలెనయ్యెను, పాకలు కాపాడుట కష్టమయ్యెను నెంచి సభ మామూలుప్రకారమే జరుగునని తిరుగ ఒకటిరెండుగంటలు వ్యర్థము వెల్లిగ్రా మును తిరిపించిరి. మొదట కెలిగ్రాం కత్రికలలో ఆనాడు వడెనుగాని రెండవవార్త సకాలమున అందకపోవుటచే నెల్లరికి అనమానము ఆకాభంగము కలగుటకు పోతువయ్యెను. 18 తేదీ రాత్రి 8 కార్డు వెల్లి వి తిరుగొనివచ్చుటకు బంధువు వెల్లిని కివరామకృష్ణరావుగారు దయచేసి మర్నాడు అన్ని ప్రకతములకు తంతువార్తల నంపిరి. భోజనములకు తిమస్వంతి ఖర్చున ఏర్పాటుచేయవలెనని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు తమ పీఠిక నెక్కి ఆహ్వాన మొకండువలకు సంకయమే కలిగినది. ప్రతినిధులు ఒక్కమాత్రే 19 వ తేదీ రాత్రినుండి దిగుచుండిరి. పాకలలేయచుండెను. మేమును వర్తిం చెదనని జరిపించుచుండెను. ఆనాడు జరుగవలసిన హిందూమతసభజరుగదయ్యె. కెల్లవారెను. కాఫీపాముప్రారంభ మయ్యెను. కృష్ణామండలసభ స్థిరగన్నున ప్రారంభమయి యిరంతియను సంకతి స్పష్టమయ్యెను. జిల్లాలోని అన్ని తాలూకాలనుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. ప్రతినిధి రాని తాలూకా యేలేదు. సభ నిజపుడల చేయబడినదన్న కెలిగ్రాంనుబట్టి రాదగినంతమంది ప్రతినిధులు రాకున్నను ప్రమాణు లెల్ల విచ్చేసి రాజమండ్రివారు విరివిగ వచ్చి తోడ్పడిరి. కాననగర్వణ సభాసభ్యులలో కొందా వెంకటప్పయ్యగారు, దుగ్గిరాల వేమబ్రాహ్మణగారు, వేంకటపతిరాజుగారు, ములుకుట్ల ప్రకాశరావుగారు హాజరైరి. కాని బ్రాహ్మణేశ్వర నాయకులు వెంకటరెడ్డి, వెంకటరత్నం నాయకుగార్లు రాలైరి. వారికి బ్రాహ్మణసభతో పనియేమని భావించికో మరే యుద్దేశ్యముతో వదయ్యె. ఈనిరుత్సాహములన్నియు అగ్రాసనాభివ్యక్తిమున హించిన దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావుగారు ఆకుపుగ నిచ్చిన అధ్యక్షోపన్యాసముతో సమసిమి. కార్యక్రమముంతయు మామూలుగా జరుగ సారంభించెను. 20 తేదీ మధ్యాహ్నం గ్రంథాలయసభ ప్రారంభమైనది. ఇది ముగియగనే రాజకీయసభ ప్రారంభమై 6 గంటలవరకు జరిగెను. పరిభ్రమదినవర్త యాపత్రికయందలివరకే ప్రకటితమయ్యెను. రాజకీయసభ కాగానే హిందూమతసభ జరిగినది. అఖిల తీర్మానమును పంచములినయములో దర్శనస్పర్శలయందు ఆటంకములు గలిగింపరాదను తీర్మానసంబంధమున తీవ్రచర్చజరిగి తుదకు ఎక్కువమందిచే ఆశ్చర్యమయ్యెను. ఇంతటితో ఒకదినము గడచిపోయెను.

బొంబాయి యంత్రకాలాధికారుల సంఘము.

ప్రారంభ అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 25:—ఇదికంట అధ్యక్షుడుగా నుండిన సి. ఎన్. వాడియాగారు తమ అధ్యక్షతనది విరామ కాలమున గతవర్స చర్యను విమర్శించుచు తమ ఉపన్యాసమును చెప్పిరి. వారు ప్రభుత్వమున యుద్ధవిరామ స్థితులను గూర్చి వివరించి హిందూజాతి పాశ్రామికాభివృద్ధినిమయ సంఘమును గూర్చి చెప్పుచు హిందూజాతిభివృద్ధికి సర్వ జేమనకు ప్రైవేరి విద్యయు, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును అత్యంతావసరములని చెప్పి హిందూజాతి భావచర్య ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమువై నాధారపడి యుండవలెనా అక్కరలేదా అను విషయమును ముందు యోగించి తరువాత సంఘమువారు తమవిచారణ జరిపించియుండినవో వారి రిపోర్టు చేదవిధముగా నుండునని వాదించిరి. నూతనపాశ్రామికకాఖయొకటి యేర్ప అుపబడి అది హిందూజాతిప్రభుత్వముతో గలసేయుండవలెనా. వ్యాపారకాఖయే యానూతనకాఖకు మార్గదర్శయ్యె యుండవలెనో పాశ్రామికవిషయసంఘము అవసరము కాకయే యుండెడిది. వ్యాపారకాఖయందు గలదోషములను వారువారు వివరించి వ్యాపారరక్షిత్వాదలయందు గలగుమున్న ఆలస్యమునుగూర్చి తీవ్రముగ విమర్శించి సామ్రాజ్య పాశ్రామికాభివృద్ధికాఖవారు కేవలము వైచారణను గలిగియుండి స్థానిక పాశ్రామికవిషయములు రాష్ట్రీయకాఖలకైంద నుండునట్లు చేయుట మంచిదనిచెప్పిరి. కాఖయందు యవకులు నియమింపబడవలెను. అనంతరము వారు అధికలాభమువై పశ్చులను గూర్చి నుకవును ఆవి అతికఠినములని చెప్పి అందులకు గల కారణములను విశ్లేషించిరి.

అనంతరము వారు ప్రత్రింగ్రాట్లకమిటీవిషయమును గూర్చి తెలిపి వ్యాపారుల పోటీలు లేకుండెనని చెప్పి త్వరలో బొంబాయి లోకమునకంతటికిని ప్రధానముగ ప్రత్రివ్యాపార స్థానముగా నుండగలుగునని నడిచిరి. పిమ్మట వారు జపాను నండి వచ్చుదిగువతులు వృద్ధియగుటకు వైవాధు నాలు ఎగు మతిగల్గుటనుగూర్చి తెలిపి చీనాకు నాలు ఎగుమతి చేయుటను వృద్ధిచేయుటకు వ్యాపారులు స్వంతస్థిమను తేనిలోపము లేకుండచేసికొనవలెననిచెప్పి హిందూజాతిప్రభుత్వ వ్యాపారము నకును, జపానుజాతిప్రభుత్వవ్యాపారమునకును గలగుచున్న పోటీని గూర్చి వివరించిరి. పిమ్మట వారు సమైక్యత్వమునుగూర్చి తెలిపి వానిని కఠినపరచుటయందు బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు చూపిన దీర్ఘయోచనాశక్తిని ప్రశంసించిరి.

తరువాత వారు యంత్రములందు పనిచేయు పనివారలకు గృహవసతులను ఒకగవలసిన అవసరమును తెలిపి వారికి గృహములన్ని వారివిడ్డలకు విద్యుచ్చెప్పించి పనియందు సౌకర్యముల సేర్పాటుచేయవలెనని వాదించి యంత్రాలయధికులకును స్నేహవాత్సల్యము యుండునని నడిచిరి. ఇందుకుగాను ప్రభుత్వమువారు కొంతభూమినికొని ఆందు గృహములను గట్టించవలెననియు పురపాలకసంఘమువారు 15 సం॥ముల వరకు ఉచితముగా కమ్ములలేకుండ నీటిని ఈగృహములకునూడ ఇప్పించవలెననియు, యంత్రాలయధికారులు పనివారిలో చాలమంది కైనను ఒక్కొక్కరిని కొక్కొక్కరూపాయవంతున నెలనెల కిచ్చి తోడ్పడవలెననియు చెప్పిరి.

పిమ్మట వాడియాగారు తీవ్రములకుగూర్చియు ఇతర విషయములనుగూర్చియు కొంతకద ముచ్చటించిరి. వారివెళక వెస్టింగాంటుగారును ఎన్. ఎన్. వాడియాగారు నుపన్యసించి హిందూజాతిమున పండు ప్రత్రి సంతటిని హిందూజాతిమున బట్టగా తయారు చేయునీతికి మన మెదురుచూచుచు సాధింపవలెనని చెప్పిరి.

గంపలగుడెంట్ల కావలెను.

యా దిగువ ప్రమంబించిన కంపెనీలో పనులుచేయుటకు యు 30 మొదలు యు 50 జీతములో అన్ని జిల్లాలు లోను యేజంట్లు కావలయును. అక్కి బిల్డర్స్, 12-4-1919 లోపల దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558) కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. రామపురం, మదరాసు.

సుందరమయిన కాలెండరు.

1919 నం॥ ఆ నేకరంగులచే తీర్చిదిద్దితముగ ముద్రించబడినది. అయిపోవుచున్నది. త్వరపడుడు. 1-కి 0-8-0, 2-కి 0-5-0, 3-కి 0-8-0, 6-కి 0-14-0, 12-కి 1-8-0. పోస్టేజీ వేరు. 8 రూ॥ మా మంజులు సీరామాత్రం లిపినవారికి 1కి ఇవాం. పి. సి. పి. అండుకో, హిందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

నెల్లూరు పెన్నలో ప్రతిసంవత్సరము సీర్లు తగ్గిపోయిన వెంటనే అనగా జనవరినెలలోనే అనకట్టమీద బండ్లువై రాలు నడచుకొరకై డి. పి. డబ్బువారు రోడ్డుతయ ప్రారంభించి ఫిబ్రవరి 1 లేక 15 తేదీలలోగా బండ్లను అనకట్టమీద వదలువాడుక కలదు. ఇదివరలో నండిన యొగి మ్యాటివు ఇంజనీర్లు మ-రా-గ-శ్రీ ఆర్. ఏ. ప్రీనివాస న్యాయగార్లవారు, ఆరోగ్యస్వామి మొదలారిగారు డి. ఛాజల్ వారవారు వీర్ల వాయములలో వారు జమలయొక్క రహదారి కష్టములను గుర్తించి ఫిబ్రవరి ఆరంభములోనే రోడ్డును తీర్మానముగాచేసి బండ్లను వదలుచుండిరి. మరియు డి. ఛాజల్ వారవారి నాయాములోబండ్లు వదలగూడని ప్రవాహపుస్థితిలో తప్ప ముమారు క్కీ అడుగునీళ్లు మోయ్యలేకుండ అనకట్టమీద పారునపుడు కూడ జమలసౌకర్యముకొరకై రహదారిని నిజమగూడదను మద్దేళ్లముతో అనకట్టమీద బడ్డవదలుచు నచ్చిరి. ఈ సంవత్సరము ఏ ప్రల్ నెలొఖరు సమీపించి నప్పుటికిని అనకట్టమీదరోడ్డు ముగింపుకాలేదు. ఇప్పుడు రోడ్డుపని జరిగెడి స్థితిలో మేనెల 15 తేదీలోగా రోడ్డు ముగియ నటుల కనుపడలేదు. బండ్లుండుచుంకై అనకట్ట మెయికో గోడక్రిందిభాగమున అనగా అనకట్టమీద యినుకవరచి వాని మీద బండ్లను వదలుచున్నాడు అనకట్ట పడకమీద పరచిన తెల్లరాళ్లు మోయ్యలేకునటుగా నుండుటచేత ముఖ్యముగా వడ్డుతోలు బరువుబండ్లు ఆగతులలో బడి దిను 1 కి ముమారు 4-5 బండ్లకు ఇరుములు విరిగి బండ్లనాండ్లు కుయ్యో ము గ్రోఅరి యేడ్చుచున్నారు. ఇట్లు అకస్మాత్తుగా ఇరుమువిరిగి పడుటవల కువులకును బండ్లనాండ్లకును ప్రాణాపాయము కూడ కలగవచ్చును. ఈ సంవత్సరము కలిగిన విశేషభాగ్యపు గిరాకినిబట్టి పెన్ననది వడలుట సంకం ప్రాజెక్టు గ్రామాదుల నుండి వివరీతముగా భాగ్యము బండ్లమీద నెల్లూరికి వచ్చుచున్నది. కాబట్టి పెన్ననది అనకట్టమీద ముమూలకంటె అధికముగా రోజు 1 కి 1000 వడ్డలండ్లు నడచుచున్నది. ఇటువంటి సమయములో రోడ్డును త్వరగా ముగింపుచేసి జమలకు సౌకర్యము కలగజేయుటకు బదులుగా డి. పి. డబ్బువారు జమలను చాల ఇబ్బందుల పెట్టుచున్నారు. ఈ వడ్డలండ్లున్న యంతా యితర బరువుబండ్లున్న అనకట్టమీద యిత్తుడు గతులలో నడచునపుడు బండ్లనాండ్లు పడు బాధలు చెప్ప నలవికాదు. ఇదిగాక అనకట్టమీద వారికి వడ్డలములో నుండకంపలను కొట్టి అందువల్ల నడచు జమలకు కాళ్లలో ముండ్లు గ్రుచ్చుకొని అవస్థపడుటయే గాక కొంతమంది రాత్రులయందు ఆ నుండకంపలలో వడి ఒంటికింద గాయములు తగిలి బాధపడుచున్నారు. ఈ జమలయొక్క ఘోషను విచారించు నధికారులు ఎవ్వరును కనబడలేదా? —యీమని నుందర రాయయ్యగారు.

పంటవైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బో బదర్లు
13 కెన్నడెన్ లేన్, ఎస్కూర్, మద్రాసు.
ఈ కణవైద్యులు ఏ కారణము చేతనైన పండ్లను వెకి చేయవలసి యుండిన నెప్పిలేకుండ పీకివేయదురు. బలహీనమైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల పండ్లను బంగారుచేత మాయము, కట్టు క్రొత్తకట్టులు, ఇంకను పంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యకాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీ కి చికిత్స చేయ ముందుకు వచ్చి యున్నాము. పంటిని తీ మునత్తుకు నొప్పిలేకనే తీవరచుడు.

తల్లిని ప్రతిదినమును పూజింపుడు !!! “భారతమాత చిత్ర పటము”

ఈపటమునందు, లక్ష్మీ, సరస్వతి, దుర్గ, రూపములొకటియై భారతమాతయొక్క స్వరూపమును మున్నట్లు వ్రాయబడినది. జననియొక్క నాలుగుమాస్తములను, అస్పృశ్యత్వభావ, ధర్మములను ప్రపంచమున కొనసాగుచు, హైందవవాతీయ పతాకమును బూసినయెన్నది. పటము 15+20 అంగుళముల పైజు లో990గులలో, మంచి కాగితముమీద ముద్రించబడినది. ఫిబ్రవరిలో సమావేశమైన గడచిన జాతీయమహాసభయందు 4 వేల ప్రతు లమ్మడైనవి. ఇక 2 వేల ప్రతులుమాత్రమే గలవు. వీటిని ఏక మొత్తముగాగాని, తదవకు 100 ప్రతులకు తక్కువతేకుండాగాని కొని, గ్రామముల వెంట నమ్మకొనవారికి, కులభ్రమణియు, పనిత్రిమణియు, మంచియొగ్గమైన వ్యాపారము. అట్టివారికి బహుస్వల్ప ధర కియ్యబడును. చిల్లరనెల ప్రతి 1కి 8 అణాలు. పోస్టుఖర్చుకొనవారే భరించవలెను. కాంపిల్ కాపీలు ఉచితముగా బంపబడవు. తక్షణమే క్రింది చిరునామాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. (1558) పింగళి వెంకయ్య, మధిరపట్టణము.

నెల స్వల్పము! నీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

చంచభాషను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమోషధము.

తలనొప్పులమాన్వహ. వాయువుపొట్టబాపును. పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పొట్టును బోగొట్టును. ఇది యిది యననేల సకలవిధమైన నొప్పులకు సందేహినివంటిది. వనమాలికలచే హింసాచేకమందు తయారు చేయబడు నుంచిమందు. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నేలకువేలు యోగ్యతా క్రతములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనగగట్ట, దురద, ఉంగరములవంటివట్టు, గనీకారుట, వెంట్రుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను వాడవలయు. రాజారాణి బొమ్మను చూచికొనట మంచిది. నెల 0-6-0 మాత్రమే.

మోహనీ తైలము

శ్రీ పురుషోత్తమ వాడుటకు యోగ్యమైనది. రీతులములు నూనెగల నీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

చంద్రసెప్పులకు దివ్యవర్ణము; కువాసనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దబ్బి 1-కి నెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 అ.

అమృతం జనము డిపో,

109, ప్రెసిడెంట్, ఫోర్ట్, బొంబాయి. రీ, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

బర్రాటువాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు

ఫిరంగి, అడక త్రి మార్కుల సిగరెట్లు అందజేసేవన ప్రఖ్యాతియెంద బడుచున్నవి. అందరికి సరిపడునట్లు వెలుగు నియమించబడినవి. నేలు పదార్థములు మిశ్రమముచేసి చెలువబడలేదని భూచీగా చెప్పగలము.

ప్యాకెట్టు 1-కి 10 సిగరెట్లు చొప్పున 50 ప్యాకెట్లు ఫిరంగిమార్కు మాదిరి పెట్టె 1-కి రూ. 4-12-0.

అడక త్రి మార్కు గలది రూ 3-14-0.

పాస్తేజి 0-9-0 ప్రత్యేకము.

వ్యాపారపు ధర్మము మఱి ఇతరవిషయములు తెలియ గోరువారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును. (1555)

పోస్టుబాక్సు నెం 87

సోల్ ఏజంట్లు:

సెంట్లెన్ బీచ్, మదరాసు.

స్వామి అండుకో,

మోహనీ తైలము:— శ్రీ పురుషోత్తమ వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెంట్రుకలు రాలబూయును. వెంట్రుకలు నునుపుజేయును. కువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0 చచ్చు తొంపం డిపో, రీ, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

కా ర చాం బి:— ఇది శ్రీభక్త్యశోధిని యను వాడుకము. అందుచేతాచార సంస్కృతమునకు మార్గ మందు:—అందరికి. అందరకు ఇదివిడిచేయవలయును. దిల 0-4-0 పాస్తేజి కేసు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వానాశ్రయము, రీ తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తున్నపట్టనీయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అన్ని తున్నపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వాయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును. మ్యూనిసిపలవారు వచ్చికు వర్క్సువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుండురు. చాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

నెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏజంట్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

క్రొ.కొమ్పొజిమ్. గోరునెప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by (next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Bataja India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS JUDGE BY RESULTS.

Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Bier's Principle of "Obstructive Hyperaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science.

The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15, (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet—it may mean New Life to you. Address to ERECTRUSS (A.P.) Sole Agency BATALA (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వోనుభవమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యవార్ధమును కలుగజేసి కీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును, ఆ యుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగ నీయబడును. పోస్టుచార్జి యు మే మే భరించి పంపెదము. పంటనే వ్రాయకొరెదము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణివేంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభసిగ్నా జోష ధారయం, 157, బ్రాడ్వే, చంద్రాన 1514) గిరిబ్రదర్సు, వైవనర్స్ తిరువల్లిక్కేజీ, మద్రాసు.

ఫుల్ టైమ్ పేనాల ధర తగ్గించబడినది. బ్లాక్ బర్డు యు 8-8-0. స్వాక్ యు 7, వాటర్ మెక్ యు 7-8-0, వాటర్ మెక్ (సెప్టికే సెల్ ఫిల్లింగ్) యు 10-8-0, సెల్ ఫిల్లింగ్ 210 యు 4 అరెస్టాండా యు 2-1-20 1514) గిరిబ్రదర్సు, వైవనర్స్ తిరువల్లిక్కేజీ, మద్రాసు.

పాత్యపు వేంకటాచలవర్ణితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్యవేంకటాచల వైద్యుల కోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమునకు విశేషమైన యుక్తాను. ఒకే యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల నీసా తయారయ్య నుండేదని వైద్యులు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపథము వేంకటాచల వైద్యుల సంతోషముగ చెప్పుగలరు. అనన్యము, మూడిన శాల్మల జ్వరములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తప్పుక గుణముగను. నీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం. (594)

2. శ్రీనివాస తైలం:—వైద్యుల గడ్డవకు, కందుల నొప్పి పొవుటకును మంచియగును. నీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇళాం.

3. వైద్యుల రాసము:—దీనిని నీచించినప్పటినుండియే మాత్రమును కట్టుక (కలరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అక్షిర్ణ భేదులు గుణము కాగలదు. నీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం.

4. బాలనుభోదము:—బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యని మందు. మందము, మలబద్ధము, అక్షిర్ణ భేది, కృత్వము, కడు పుష్పియుండుట. ఆకలితేమందుట మొదలగునవి గుణములు. బిడ్డలు పుష్పిగలవారగుదురు. నీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇళాం.

5. లోహానుభోదము:—బిడ్డలకు గుణమును నిరసనకారి, బాలింతకు ఉత్తమ గుణకారి. మందము, వడికము, దగ్గు, అక్షిర్ణ భేది, కీర వాతం, పార్శ్వనాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక ననేక రోగములను గుణము చేయును. (802)

260 మాత్రల Xల నీసా 0-4-0
రసము కర్పతో 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0

ప్రతి వైద్యులతో కూడ అనువాదము తెలుసునవంతబడును. శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.